

FRANSA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	32
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	39
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	53
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	58

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Fransa, Avrupa Birliği'nin (AB) kurucu üyesidir. Buna bağlı olarak, AB'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını da üstlenmiŐ ve AB'nin ortak gümrük tarifelerini uygulamaya koymuştur. AB'ye üye ülkelerden yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. AB üyesi olmayan ülkelerden ithal edilen ürünler için AB'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır. AB'ye üye ülkelerden yapılan ithalatta izin ve miktar sınırlaması yoktur.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelere ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTİP kodu, GeliŐ/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTİP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

Access2Market üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük vergilerine;
- Menşe kurallarına;
- Yürürlükteki diğer vergilerine;
- İthalat prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin teknik gerekliliklere;
- Dış ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>

Access2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/event>

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/trade-defence_en

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmeye üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>

Konu ile ilgili AB hukuku kısıtlamaları, ilgili AB düzenlemelerinde ve elektronik gümrük tarifesinde bulunabilmektedir. Malların serbest dolaşımına ve küresel ticarete rağmen, belli mallar ithalat ve ihracatta kısıtlamalara tabi olabilmektedir. Hem ulusal hem de Avrupa hukukundan kaynaklanan bu özel kurallar ithalat ve ihracatta yasak ve kısıtlamalara neden olmaktadır. Bu yasak ve kısıtlamalar temelde, kamu düzeninin, çevrenin, insan sağlığının, hayvanların, bitkilerin, sınai mülkiyet haklarının ve kültürel mirasın korunması için gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte belirli mallara bazı ülkeler için kısıtlamalar uygulanabilmektedir.

Dış Ticaret Mevzuatı ile ilgili Fransa ve AB düzeyindeki ayrıntılı bilgilere aşağıdaki internet sayfaları üzerinden ulaşılabilir:

Trade - European Commission - Import And Export Rules : <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules>

AB üyesi ülkeler arasındaki mal ticaretinde (intra-EU ticaret) gümrük beyannamesi aranmaz; mallar serbest dolaşım kapsamında işlem görür. Ancak bu işlemler için Intrastat ve KDV beyan yükümlülükleri bulunmaktadır.

AB ile üçüncü ülkeler arasındaki ithalat ve ihracat işlemlerinde ise gümrük beyannamesi zorunludur. Beyannamenin biçimi, içeriği ve uygulama esasları AB Gümrük Kanunu (Code des Douanes de l'Union-CDU) tarafından belirlenmektedir.

Bir gümrük beyannamesinin hazırlanmasında başlıca unsurlar; eşyanın tarife sınıflandırması (GTİP), menşei ve gümrük kıymeti olmakla birlikte, beyanname ayrıca taşıma, taraflar ve ilgili belgeler gibi ilave bilgileri de içermektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı:

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus da Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı [Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)¹ ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Sanayiden finansmana, enerjiden ulaşılmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir.

Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azalımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için ["Fit for 55" \(55'e Uyum\) mevzuat değişikliği paketi](#)² Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır.

Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi [Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir](#)³ (SKDM/CBAM). AB'de 2005 yılından bu yana uygulanan Emisyon Ticareti Sisteminin (ETS) dış ticarete yansımaları olarak kurgulanan SKDM uygulaması kapsamında çelik, alüminyum, çimento, gübre, hidrojen ve elektriğin AB'ye ihracatından karbon emisyonları oranında bir mali yükümlülüğe tabi olması öngörülmektedir. 1 Ekim 2023 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasında sadece ilgili ürünlerdeki emisyonların raporlamasını gerektiren SKDM uygulaması 1 Ocak 2026 itibarı ile mali yükümlülükler açısından yürürlüğe girmiştir.

SKDM kapsamında yayımlanan tüm uygulama mevzuatı, detaylı bilgi notları ve son gelişmelere Bakanlığımız [Yeşil Mutabakat](#) sayfasından erişim sağlanması mümkündür.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise döngüsel ekonomi mevzuatlarıdır. AB tarafından döngüsel ekonomiye geçişin sağlanması amacıyla, ham madde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair döngüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceği açıklanmış, elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir.

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

Bu çerçevede, [Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü](#)⁴, [Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Tüzüğü](#)⁵, [Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü](#)⁶, [Yapı Malzemeleri Tüzüğü](#)⁷ yasalaşmış olup, [döngüsel araç tasarımına](#)⁸ ilişkin mevzuatın yasama süreci devam etmektedir.

Öte yandan, Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi ile gıda, yem ve medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda 28 Haziran 2024 tarihinde AB Resmi Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe giren [Sürdürülebilir Ürünler İçin Eko-Tasarım Tüzüğü \(ESPR\)](#)⁹ ile ürün bazlı geliştirilecek eko-tasarım kurallarının genel çerçevesi oluşturulmuş olup, söz konusu eko-tasarım kuralları ile AB pazarına girişte kaynak verimliliği, çevre ve su ayak izi, zararlı kimyasal kullanımından arılık, dayanıklı, tamir edilebilir, geri dönüştürülebilir olma gibi kriterlerin esas alınması, ürün özelliklerinin dijital ürün pasaportu ile tüm ekonomik operatörlerin erişimine açık olması amaçlanmaktadır. Bu itibarla, ihracat ürünlerimizin AB pazarına girişinde, eko-tasarım kurallarına uyum sağlaması, ilgili teknik kriterlere uyumun belgelendirilmesi zorunlu hale gelecektir.

Bu doğrultuda Tüzük kapsamında çıkarılacak eko-tasarım kurallarına dair [2025-2030 Dönemi Çalışma Programı](#)¹⁰ 16 Nisan 2025 tarihinde açıklanmıştır. Ürün bazlı eko-tasarım kuralları için öngörülen takvim, demir-çelik için 2026, hazır giyim, lastik ve alüminyum için 2027, mobilya için 2028, döşekler için 2029 olarak belirlenirken; yatay olarak çıkarılacak mevzuat için takvim, tamir edilebilirlik için 2027, geri dönüştürülmüş içerik ve elektrikli aletlerin geri dönüştürülebilirliği için 2029 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, halihazırda enerji-etiketlemesi mevzuatına tabi olan 16 elektronik cihaz için de 2030 yılına kadar eko-tasarım kurallarının belirlenmesi öngörülmüştür. Komisyon tarafından yetki devrine dayanan mevzuatlar ile çıkarılacak ürün bazlı kurallara uyum için 18 aylık geçiş süresi tanınması beklenmektedir.

Buna ek olarak, AB bir taraftan üçüncü ülkelere yönelik atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır.

Bu itibarla, AB tarafından açıklanan [Atık Sevkiyatı Tüzüğü](#)¹¹ ile AB içinde toplanan atıkların öncelikli olarak AB içinde kullanılması amacıyla atık sevkiyatlarına kısıtlamalar getirilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, 21 Mayıs 2027 tarihinden itibaren AB'den atık ithalatı yapan tesislerin atığı çevreye uygun koşullarda işlediğine yönelik üçüncü taraf denetimlerine tabi tutulması zorunlu hale gelecektir. Bu çerçevede, ilgili denetimden geçmemiş tesislerin atık ithalatı yapması mümkün olmayacak olup denetimlerde [AB'nin Endüstriyel Emisyonlar Direktifi \(2010/75\)](#) kapsamında atık işleme tesisleri için belirlemiş olduğu Mevcut En İyi Teknikler belgeleri başta olmak üzere mevzuatta listelenen AB mevzuatları ve uluslararası sözleşmelere uyum esas alınacaktır.

[Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu](#)¹² ile ise, AB içindeki atıkların kaynağında ayrı toplanması amacıyla Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS) uygulamasının tüm sektörler genişletilmesi amaçlanmış, bu çerçevede 2025 yılı itibarı ile AB üye ülkelerinde tekstil ve konfeksiyon atıklarının ayrı toplanmasının GÜS kapsamında gerçekleştirilmesine yönelik ortak kurallar düzenlenmiştir.

Öte yandan, [Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü \(EUDR\)](#)¹³ ile 30 Aralık 2026 tarihi itibarıyla, büyük oranda ormansızlaşmaya sebep olan soya, sığır eti, palm yağı, ahşap/ağaç ürünleri, kakao, kauçuk, kahve ve bunlardan elde edilen belirli ürünleri üretimde girdi olarak kullanan çikolata, mobilya, lastik, deri gibi ürünlerin AB

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1616/oj>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj/eng>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj/eng>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0451>

⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401781

¹⁰ https://environment.ec.europa.eu/document/download/5f7ff5e2-ebe9-4bd4-a139-db881bd6398f_en?filename=FAQ-UPDATE-4th-Iteration_clean.pdf

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1157>

¹² https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-targeted-revision-waste-framework-directive_en

¹³ [EUR-Lex - 02023R1115-20251226 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj/eng)

pazarına girişinde ormansızlaşmaya/orman bozulmasına yol açmadığı ve insan ve işçi haklarına uygun üretildiğine yönelik özen yükümlülüğü beyanı zorunlu hale getirilmiştir.

29 Ocak 2025 tarihinde yayımlanan [Rekabetçilik Pusulması](#)¹⁴ ile iklim değişikliği ile mücadele sürecinde AB'nin rekabetçiliğini artıracak adımlar atılması, inovasyonun kolaylaştırılması, yatırım ortamının iyileştirilmesi, AB mevzuatlarının basitleştirilmesi amaçlanmıştır. 26 Şubat 2025 tarihinde açıklanan Temiz Sanayi Planı ile enerji maliyetlerinin düşürülmesi, yeni finansman kaynağı oluşturulması, ham madde tedarik güvenliğinin sağlanması, uluslararası işbirliklerinin artırılması, kamu alımlarında sürdürülebilir ürünlere talebin artırılmasına yönelik tedbirler belirlenmiştir. Bu doğrultuda, otomotiv sektörü eylem planı ile demir-çelik ve metaller eylem planları yayımlanmıştır.

Söz konusu politikalar arasında, otomotiv sektörünü kapsayan yeni sanayi, kamu alımları ve teşvik politikalarında **“AB önceliği”**, **“Made in EU”** gibi kriterler ile yerel ürünlere ayrıcalık tanınması, hurda demir-çelik ve alüminyum ihracatına kısıtlama getirilmesi gibi politikalar ülkemizde yakından takip edilmektedir.

“Made in EU” yaklaşımının kapsamını ve kriterlerini ortaya koyması beklenen [Sanayi Hızlandırma Yasası](#) taslağı 4 Mart 2026 tarihinde yayımlanmıştır. Son açıklanan taslakta AB tarafından öncelikli sektörlerde kamu alımları ve kamu destek politikalarında düşük karbonlu ve/veya “AB menşeli” olma şartı getirilmiş olup anılan taslakta Gümrük Birliği'nin “Birlik ile eşdeğer menşe” şartını karşılayabilmesine imkan veren hukuki zemine yer verilmiştir. Bu kapsamda ülkemiz pozisyonunun korunmasına ve güçlendirilmesine yönelik AB ile teknik ve üst düzey temaslar sürdürülecektir.

**AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarınca yayımlanan bilgi/belgeler hakkında özet bilgiye erişmek için Bakanlığımız web sitesindeki [“Yeşil Mutabakat”](#) bölümünü¹⁵ takip ediniz.

İthalat Rejimi

Gümrük Kontrolleri:

AB Gümrük İşlemleri Başlığı

- İthalat Kontrol Sistemi 2 (ICS2) Sürüm 3

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB'ye doğrudan veya AB'den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin yükleme öncesi kargo bilgisi (PLACI) ve varış öncesi giriş özet beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri'ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşımaya ilişkin risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB'ye veya AB'den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem kapsamında, AB'nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşımaya ilişkin işlemler AB sınırında durdurulup eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sekteye uğratabilecek tedbirler söz konusu olabilecektir.

¹⁴ https://commission.europa.eu/document/download/10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en

¹⁵ <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat>

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla; deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3 ise 1 Nisan 2025 tarihi itibarıyla uygulanmaktadır. Böylece, sistemin operasyonel süreci tüm taşımacılık modları için AB gümrüklerinde devreye alınmıştır.

Avrupa Komisyonu tarafından sistem sürümlerine ilişkin Türkçe broşürler yayımlanmaktadır. Buna ilâve olarak, sistemin tanıtımının yapılıp kullanımına ilişkin bilgilerin sunulduğu eğitim videolarına Bakanlığımız girişimleriyle Türkçe dil seçeneği de eklenmiş olup, ilgili videolara (https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/customs-security/import-control-system-2_en#elearning-courses) adresinden erişim sağlanabilmektedir.

ICS2 sistemi kapsamındaki uygulamaya ilişkin diğer tüm bilgilere ve ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere AB'nin [Import Control System 2 \(ICS2\) - European Commission \(europa.eu\)](https://import-control-system-2.europa.eu) adresindeki bağlantısından erişilebilmektedir.

- Pan-Avrupa-Akdeniz (PEM) Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyona İlişkin Güncel Durum

PEM Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyonu revize eden yeni PEM Konvansiyonu ülkemizde 19 Aralık 2025 tarihinde onaylanmış ve revize Konvansiyonun uygulama hükümlerine ilişkin "Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı Kapsamı Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Yönetmelik" 20 Aralık 2025 tarihli ve 33113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

PEM bölgesinde yer alan ülkeler arasındaki tercihli ticarete kullanılan çapraz menşe kümülasyonu sayesinde, taraf ülkeler ithal edilen girdileri üretim süreçlerinde kendi ülkeleri menşeli ürünler olarak kullanılabilmekte ve bu sayede nihai ürün kolay bir şekilde ihracatçı ülke menşei kazanabilmektedir.

Bölge ülkeleriyle olan 16 tercihli düzenlemeden 14'ü için (AB Tarım, AKÇT, EFTA, Faroe Adaları, Filistin, Fas, Mısır, Sırbistan, Bosna-Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Gürcistan, Moldova) revize menşe kuralları uygulamaya alınmış ve eski kural setine dayanan Tunus ve Arnavutluk STA'larımızın da revize kurallara geçişinin sağlanması için çalışmalar devam etmektedir.

1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla ülkemiz ile PEM'e taraf ülkeler arasında uygulanan çapraz kümülasyon olanaklarına ilişkin güncel durum ve PEM kümülasyon olanaklarına ilişkin güncel gelişmeler Bakanlığımız internet sitesinin Duyurular (<https://ticaret.gov.tr/duyurular>) bölümünde ve (<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/pan-avrupa-akdeniz-tercihli-mense-kurallari>) sayfasında düzenli olarak yayımlanmaktadır.

AB'ye üçüncü ülkelerden (AB üyesi olmayan ülkelerden) gerçekleştirilen ithalat işlemleri, genel olarak serbest olmakla birlikte, AB Ortak Ticaret Politikası (OTP) çerçevesinde belirli ürünler bakımından çeşitli ticaret politikası önlemlerine tabi olabilmektedir.

Bu kapsamda, bazı ürünlerin ithalatı gözetim, lisans, sertifika veya izin gibi ek yükümlülüklerle tabi tutulabilmektedir.

1) Gözetim Önlemleri (Surveillance)

Belirli ürünlerin ithalatı, önceden izleme mekanizmalarına tabi olup, bu çerçevede ithalatın gerçekleştirilmesinden önce gözetim belgesi düzenlenmesi gerekebilmektedir. Söz konusu uygulamalar, ithalat eğilimlerinin izlenmesi ve gerektiğinde ticaret politikası önlemlerinin alınabilmesi amacıyla yürürlüğe konulmaktadır.

2) Sertifika ve Lisans Sistemleri

Özellikle tarım ürünleri başta olmak üzere bazı ürün gruplarında ithalat, lisans veya sertifika düzenlenmesine tabi olabilmektedir. Bu belgeler, ithalatın istatistiksel olarak izlenmesi, tarife kotalarının yönetimi ve piyasa düzenleme mekanizmalarının etkin şekilde uygulanması amacıyla kullanılmaktadır.

3) Yetkilendirme (İzin) Rejimi

Bazı ürünlerin ithalatı, önceden yetkili otoritelerden izin alınmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda özellikle çift kullanımlı ürünler, savunma sanayi ürünleri ve hassas teknolojiler “Çift Kullanımlı Ürünler Tüzüğü (EU Dual-Use Regulation, Regulation (EU) 2021/821)” çerçevesinde lisansa tabi tutulmaktadır.

4) Uluslararası Sözleşmeler Kapsamındaki Kontroller

Nesli tehlike altında bulunan yabani hayvan ve bitki türlerinin uluslararası ticareti “Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora - CITES)” kapsamında kontrol altına alınmakta olup, bu kapsamdaki ürünlerin ithalatı özel izinlere tabidir.

5) Sağlık ve Bitki Sağlığı Kontrolleri

Özellikle gıda, hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatı, sağlık ve bitki sağlığı önlemleri (Sanitary and Phytosanitary Measures - SPS) kapsamında kontrol edilmekte olup, bu ürünler ilave belge, sertifika ve sınır kontrol noktalarında denetime tabi tutulmaktadır.

6) Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler

Sanayi ürünlerinin önemli bir bölümü, AB ürün güvenliği mevzuatı çerçevesinde teknik düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda CE işareti ve uygunluk değerlendirme süreçleri uygulanmaktadır. Bu alandaki temel düzenlemelerden biri “Genel Ürün Güvenliği Tüzüğü (General Product Safety Regulation - EU 2023/988)”dür.

Bunlara ilave olarak, bazı ürünler ülke veya ürün bazlı kısıtlamalara, yasaklara veya ambargo önlemlerine tabi olabilmektedir. Söz konusu önlemler Council of the European Union (Avrupa Birliği Konseyi - Council of the European Union) tarafından alınmakta ve uygulanmaktadır.

Bir ürünün ithalatına ilişkin gümrük vergileri, ticaret politikası önlemleri, yasak ve kısıtlamalar ile gerekli belgeler hakkında güncel ve detaylı bilgiye TARIC (Entegre Tarife Sistemi - Integrated Tariff of the European Union, TARIC) üzerinden erişilebilmektedir.

Bir ürünün ithalatının yasak olup olmadığını kontrol etmek için Avrupa Komisyonu TARIC veri tabanında özel bir aramanın yapılması tavsiye edilmektedir.

Avrupa Komisyonu TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten ulaşılabilmektedir:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?callbackuri=CBU-36&Lang=en

Firmaların Fransa'ya İhracat Öncesi Yapması Gereken İşlemler

Merkezi AB dışında bulunan şirketlerin, AB'de gümrük işlemleri gerçekleştirebilmeleri için öncelikle yasal varlıklarını tevsik eden resmî belgeleri (ticaret sicil kayıtları vb.) ibraz etmeleri gerekmektedir.

EORI (Ekonomik Operatör Kayıt ve Kimlik Numarası- Economic Operators Registration and Identification-EORI), AB gümrük işlemlerinde ekonomik operatörlerin tanımlanması amacıyla kullanılan benzersiz bir numaradır. AB'de ithalat veya ihracat işlemi gerçekleştiren tüm ekonomik operatörlerin EORI numarasına sahip olması zorunludur.

Fransa'da veya diğer AB üyesi ülkelerde gümrük işlemleri gerçekleştiren şirketler açısından EORI uygulaması aşağıdaki şekildedir:

AB'de Yerleşik Şirketler

- Fransa'da yerleşik şirketlerin EORI numarası alması zorunludur. Fransa'da EORI numarası genellikle şirketin SIRET numarasına "FR" ülke kodu eklenmesi suretiyle oluşturulmaktadır.
- AB'nin başka bir üye ülkesinde kayıtlı bir şirket, kendi ülkesinden aldığı EORI numarasını Fransa'daki işlemlerinde kullanabilmektedir.
- EORI numarası AB genelinde geçerli olup, her ekonomik operatör için **tekil** niteliktedir. (Bir şirket için tek EORI numarası)

AB Dışında Yerleşik Şirketler

- AB dışında yerleşik bir şirketin, AB'de gümrük işlemi gerçekleştirebilmesi için EORI numarası alması zorunludur.
- EORI numarası, genellikle ilk gümrük işleminin gerçekleştirileceği üye ülkenin gümrük idaresinden alınmaktadır.

Genel Esaslar

- Gümrük mevzuatı kapsamında faaliyette bulunmayan kişilerin EORI numarası alması zorunlu değildir.
- EORI numarası, hem başvuru sahibi firma hem de dolaylı veya doğrudan temsilci sıfatıyla işlem yapan taraflar açısından ayrı ayrı gereklidir.

Fransa'da EORI Başvurusu

Fransa'da EORI başvuruları dijital olarak yapılabilmektedir.

Bu kapsamda :

- Başvurular, SOPRANO (SOPRANO - Système d'Octroi des Procédures Administratives et des Régimes d'Autorisations Numérisés) platformu üzerinden gerçekleştirilmektedir:

<https://www.douane.gouv.fr/service-en-ligne/demande-dautorisation-douaniere-et-fiscale-soprano>

- SOPRANO, gümrük ve mali yetkilendirme başvurularının yönetildiği çevrimiçi bir sistemdir.
- Alternatif olarak, başvurular ilgili idarenin standart başvuru formları aracılığıyla da yapılabilmektedir:
(https://www.formulaires.service-public.fr/qf/cerfa_13930.do)
- AB dışında yerleşik firmalar, başvurularını doğrudan veya temsilcileri aracılığıyla gerçekleştirebilmektedir.

Başvurunun onaylanmasını müteakip EORI numarası tahsis edilmekte ve genellikle kısa süre içerisinde aktif hale gelmektedir.

İthalata İlişkin Genel Çerçeve

AB'ye üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalat işlemleri genel olarak serbest olmakla birlikte, belirli ürünler bakımından çeşitli ticaret politikası önlemlerine tabi olabilmektedir.

Bu kapsamda bazı ürünlerin ithalatı gözetim, lisans, sertifika veya izin gibi ek yükümlülöklere tabi tutulabilmektedir.

Özellikle aşağıdaki ürün grupları ilave düzenlemelere tabi olabilmektedir :

- Savunma sanayi ürünleri ve çift kullanımlı ürünler
- Sivil havacılık ürünleri
- Eczacılık ürünleri
- Bazı makine ve ekipmanlar
- Belirli ambalaj ve paketleme malzemeleri

Ayrıca, özellikle gıda, hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatı, sağlık ve bitki sağlığı önlemleri (SPS) kapsamında ilave kontrol ve belgelere tabi tutulmaktadır.

İhracat Rejimi

AB tarafından üçüncü öklere gerçekleştirilen ihracat işlemleri, genel olarak serbest olmakla birlikte, Ortak Ticaret Politikası çerçevesinde belirli ürünler bakımından çeşitli kısıtlamalara ve kontrol mekanizmalarına tabi olabilmektedir.

Bu kapsamda ihracat işlemlerine ilişkin başlıca uygulamalar aşağıda yer almaktadır:

1) Gözetim Önlemleri (Surveillance)

AB düzeyinde ve üye devletler nezdinde belirli ürünlerin ihracatı izleme mekanizmalarına tabi tutulabilmektedir. Bu uygulamalar, ticaret akışlarının izlenmesi ve gerektiğinde ticaret politikası önlemlerinin alınabilmesi amacıyla uygulanmaktadır.

Fransa'ya ilişkin güncel uygulamalara RITA (RITA - Référentiel Intégré Tarifaire Automatisé) sistemi üzerinden erişilebilmektedir.

2) Sertifika ve Lisans Sistemleri

Bazı tarım ürünlerinin ihracatı, ihracat lisansı veya sertifikasına tabi olabilmektedir. Bu kapsamda geçmişte kullanılan AGREX (İhracat Sertifikası-Export Licence, AGREX) sistemi, tarım politikaları çerçevesinde ihracatın izlenmesi, tarife kotalarının yönetimi ve (önceden uygulanan) ihracat iadelerinin kontrolü amacıyla kullanılmıştır.

Günümüzde, Ortak Tarım Politikası reformları çerçevesinde ihracat iadeleri büyük ölçüde kaldırılmış olup, lisans uygulamaları ürün bazında sınırlı şekilde devam etmektedir.

3) Yetkilendirme (İzin) Rejimi

Bazı ürünlerin ihracatı önceden yetkili otoritelerden izin alınmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda:

- Çift kullanımlı ürünler ve teknolojilerin ihracatı, Çift Kullanımlı Ürünler Tüzüğü (EU Dual-Use Regulation, Regulation (EU) 2021/821) kapsamında lisansa tabidir.
- Savunma sanayi ürünlerinin ihracatı ulusal ve AB düzeyindeki düzenlemelere tabidir.
- Ayrıca, yaptırımlara veya kısıtlayıcı önlemlere tabi ülkelere yapılacak ihracat işlemleri özel izinlere bağlanabilmektedir. Bu tür önlemler AB Konseyi tarafından belirlenmektedir.

Gümrük Vergileri

Fransa, AB üyesi olması nedeniyle AB dış ticaret mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarı ile) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu Protokol:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1998:086:TOC>)

- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki anlaşma uyarında Anlaşmanın 1. Protokolünü değiştiren 8 Temmuz 1991 tarihli Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran Anlaşma kapsamındaki ürünlerin ticaretiyle ilgili düzenlenen Ortak Komite'nin 2/99 sayılı kararı:

(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2009.143.01.0001.01.ENG)

Türkiye ile AB arasında 01 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye-AB Gümrük Birliği çerçevesinde, sanayi malları karşılıklı ticarete gümrük vergisinden muaftır.

Ürünlerle ilgili geçerli vergi oranlarına aşağıda verilen bağlantıdan ulaşılabilir:

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?callbackuri=CBU-%2036&Lang=en)

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında yer alan ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir limit kısıtlaması bulunmamaktadır. Bu anlaşmanın temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sokulan

mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarına herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Rekabet

AB'nin Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü

Avrupa Komisyonunun Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü 23 Aralık 2022 tarihinde L 330 sayılı AB Resmi Gazetesinde EU 2022/2560 sayısıyla yayınlanmış olup, anılan Tüzük kapsamında, Avrupa Komisyonu'na üçüncü ülkeler tarafından verilen ve AB pazarında rekabeti bozan sübvansiyonlara karşı soruşturma yürütme ve gerekli durumlarda önlem alma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, AB'nin katı rekabet kurallarına tabi AB'de yerleşik firmalar ile üçüncü ülke firmaları arasında eşit rekabet şartlarının sağlanmasının hedeflendiği açıklanmıştır.

Tüzük ile birlikte üçüncü ülkenin, doğrudan veya dolaylı olarak iç pazarda faaliyette bulunan bir veya daha fazla yüklenici veya sektöre fayda sağlayan mali katkı yabancı sübvansiyon olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Tüzük kapsamında, yüklenicilerin eşik değerlerin üzerinde kalan tüm satın alma ve birleşmeleri ile kamu alımlarına katılımlarının Komisyona ön bildirimini yapılması gerekmekte olup, ayrıca Komisyonun eşik değerler altında kalsalar dahi, piyasayı bozucu yabancı sübvansiyon şüphesi bulunan tüm piyasa hareketlerini soruşturma yetkisi bulunmaktadır. Tüzüğe (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>) bağlantısından erişilebilmektedir.

Söz konusu Tüzük, 12 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlamış olup, 12 Ekim 2023 itibarıyla şirketlerin, yabancı mali katkıları içeren ve ilgili bildirim eşiklerini aşan şirket birleşmeleri ve kamu alımları hakkında bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

Tüzük kapsamında Komisyonun soruşturması, üçüncü ülke tarafından sağlanan mali katkının iç pazarı bozan bir yabancı sübvansiyon niteliğinde olup olmadığının değerlendirildiği bir ön inceleme aşaması ile başlamaktadır. Komisyonun bu değerlendirmeye ulaşması halinde, yabancı sübvansiyon alan teşebbüse yönelik derinlemesine soruşturma başlatması mümkündür. Halihazırda, Komisyonun hem resen hem de bildirim yükümlülükleri çerçevesinde başlattığı çeşitli soruşturmalar bulunmaktadır.

Tüzük ile ilgili olarak 12 Temmuz 2023 tarihli AB Resmi Gazetesinde (EU) 2023/1441 sayılı Uygulama Tüzüğü yayınlanmıştır. Söz konusu Tüzükte birleşmelere ilişkin bildirimlerin ve kamu alımları prosedürlerinde yabancı mali katkı bildirimlerinin şekil, içerik ve usulü, Tüzüğe göre yapılması gereken sözlü açıklamaların usulüne ilişkin detaylar, ifşa, dosyalara ve gizli bilgilere erişim hakkındaki detaylı kurallar, şeffaflık gereklilikleri ve zaman kısıtlarının hesaplanması ve Tüzük kapsamındaki taahhütlere ilişkin zaman kısıtlarının detayları belirlenmiştir.

Uygulama Tüzüğüne [Implementing regulation - 2023/1441 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1441/oj) adresinden ulaşılabilir.

İç Vergiler ve Oranları

Fransa'da vergilendirme, AB düzenlemelerine uyumlu olarak uygulanmakta olup, KDV, özel tüketim vergileri, sosyal güvenlik katkıları ve kurumlar vergisi gibi çeşitli vergi türleri mevcuttur.

Katma Değer Vergisi

Fransa'da katma değer vergisi (KDV), çoğu mal ve hizmetin satışında uygulanan bir vergidir. KDV'nin işletmeler tarafından tahsil edilerek Fransız Devlet Gelir İdaresi'ne iletilmesi gerekmektedir. Standart KDV oranı %20'dir.

Standart %20 KDV oranı, piyasadaki ürün ve hizmetlerin çoğuna uygulanmaktadır. Ancak, bazı ürün ve hizmetler için indirimli KDV oranları geçerlidir:

- **%5,5 indirimli oran:** Temel gıda ürünleri, kişisel hijyen ürünleri, engellilere yönelik ekipman ve hizmetler, kitaplar, kültürel etkinlikler, gaz ve elektrik abonelikleri, bazı sanat eserlerinin ithalatı gibi ürün ve hizmetlere uygulanmaktadır.
- **%2,1 özel KDV oranı:** Sosyal güvenlik tarafından geri ödenebilen ilaçlar, kasaplık ve şarküteri amaçlı canlı hayvanların satışı, televizyon lisans ücretleri, bazı gösteriler ve basın gibi belirli alanlarda kullanılmaktadır.

İşletmelerin KDV beyannamelerini izleyip doğrulamak amacıyla, bir Fransız KDV numarası veya başka bir tanımlayıcı ile kayıt yaptırılmaları gerekebilmektedir. KDV tahsilatı, tüccarın sorumluluğundadır ve uygun vergi miktarlarının toplanmaması veya bildirilmemesi ciddi cezalara yol açabilmektedir.

Özel Tüketim Vergileri

Ürünler üretildiklerinde veya satıldıklarında ödenmektedir. AB, ürünlerin her biri için ödenmesi gereken minimum tüketim vergisi miktarını belirlemektedir. Ancak üye ülkeler başka vergiler de uygulayabilmektedir. AB ülkelerinde uygulanan özel tüketim vergisi ayrıcalıklı rejime tabidir. Alkol ve alkollü içecekler ve tütün mamulleri elektrik ve belirlenmiş enerji kaynakları özel tüketim vergisine tabidir.

Fransa'da alkollü içecekler ve tütün ve mamulleri bu vergiye tabidir.

Sosyal Güvenlik Katkısı

Ek olarak alkollü içeceklerden alınmaktadır ve oranlar yıllık olarak ürün bazında belirlenmektedir.

Diğer Vergiler

Kurumlar vergisi oranı %25'tir. KOBİ niteliğinde olup cirosu 7,6 milyon avronun altında olan ve belli şartları taşıyan şirketler 42.500 avroluk ilk dilimde %15 vergiye tabidir.

Fransa'da kurulan yabancı menşeli şirketler, Fransa'daki kazançları üzerinden vergilendirilmektedir

Gelir vergisi ise gelir seviyelerine göre farklılık göstermekte ve vergilendirilecek miktar her sene yeniden belirlenmektedir. Ayrıca hanede bulunan kişi sayısı da ödenecek vergi miktarında belirleyici bir rol oynamaktadır. 2026 yılı için (2025 gelirlerine uygulanacak) vergi dilimi, 2026 yılı için çıkarılan maliye yasasıyla belirlenmiştir. Bu oran, 11.600 avroya kadar %0 olmakla birlikte artan gelire göre %11, %30, %41 ve %45 (181.917 avro üzeri) oranlarda vergi alınmaktadır.

(<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1419>)

(<https://www.impots.gouv.fr/international-professionnel/tax-obligations-businesses-without-permanent-establishment-france>)

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. olarak adlandırılan (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünlere ilişkin üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere dair teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO- <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/home>) yayınlanmaktadır.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır. Ülkemizce uyum sağlanan AB mevzuatı ve ilgili yetkili kuruluşların irtibat bilgileri "Türkiye Ürün Kuralları Veri Tabanı"nda yer almaktadır; anılan Veri Tabanına <https://urunkurallari.ticaret.gov.tr/> adresinden erişim sağlayabilirsiniz.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için (abteknik@ticaret.gov.tr) adresinden irtibata geçilebilmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımız tarafından Türkçeye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulmuştur.

Mavi Rehber'e aşağıda yer alan adres üzerinden erişilebilmektedir:

(<https://ticaret.gov.tr/data/5dc55af713b87654fc017421/MAV%C4%B0%20REHBER%202022,..pdf>)

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve iş sağlığı ve güvenliği amacıyla ISO 45001 sistemi önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürününde CE işareti (https://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup, üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde tarım ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin ortak kuralları 1308/2013/EU ve 1379/2013/EU sayılı Tüzükler belirlemektedir.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 2023/2429 sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

Fransa Standartlar Birliği (AFNOR-Association Française de Normalisation) Fransız ulusal standardizasyon kuruluşudur. AFNOR, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (Organisation Internationale de Normalisation-ISO) ve Avrupa Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation-CEN) nezdinde Fransa'yı temsil etmektedir.

AFNOR, Norme Française (NF) olarak bilinen Fransız ulusal standartları geliştirmekte ve kendi markası AFAQ ile işletme sistemi, ürün, hizmet ve mesleki yeterlilik konularında belgelendirme hizmeti vermektedir.

AFNOR aynı zamanda, uygunluk değerlendirmesi kapsamında CE işareti gerektiren ürünler için teknik inceleme ve belgelendirme yapabilmektedir. CE işareti, belirli ürünlerin Regulation (EC) No 765/2008 ve uyumlaştırılmış AB mevzuatı çerçevesinde AB pazarına uygun olduğunu gösteren işarettir (CE Marking).

AFNOR'un belgelendirme kapsamına girebilecek ürün ve sistem örnekleri şunlardır :

- Tıbbi cihazlar
- Kişisel koruyucu donanımlar
- Çelikten inşaat malzemeleri
- Kireç ve granüller
- Duman ve yangın alarm sistemleri
- Ateşe ve yangına dayanıklı kapı ve pencere ürünleri
- Beton yapı elemanları ve koruyucu sistemler
- Kiremitler
- Hidrolik yol bağlayıcıları
- Bitümler ve bitümlü bağlayıcılar
- Yüzey kaplamaları

Bu ürün grupları, uyumlaştırılmış AB teknik mevzuatı kapsamındaki ürünler olduğundan CE uygunluk değerlendirmesi gerekmektedir.

Fransa’da Teknik ve Sanayi Standartlarla İlgili Kuruluşlar :

Ulusal Standart Kuruluşları:

AFNOR-Fransız standardizasyon Birliği (<https://www.afnor.org/en>)

UTE-Elektrik Teknik Birliği (<http://ute-asso.fr>)

ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (<https://www.etsi.org>)

Uluslararası Standartlar Ağına Entegre Kuruluşlar:

Avrupa düzeyinde:

Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ve Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (CENELEC) (<https://www.cencenelec.eu/>)

Uluslararası düzeyde:

Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO- <https://www.iso.org/home.html>)

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC- <https://www.iec.ch/>)

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

AFNOR Certification, hizmetler ve ürünler, kişiler ile ilgili yönetmeliklere uygunluk konusunda hizmet veren Fransız değerlendirme ve sertifikasyona yetkili olan Fransız kuruluşudur. AFNOR, Grup AFNOR'un bir parçası olup, Fransa'daki resmi ulusal standardizasyon ve belgelendirme konularında yetkilidir.

AFNOR; grup bünyesindeki kuruluşlarla, gıda, çevre, enerji, akreditasyon, laboratuvar hizmetleri, gıda ticareti gibi konulardaki standardı oluşturmakta, belgelendirme hizmeti vermektedir. (<https://www.afnor.org>)

Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme, AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/home>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi ([CEN-CENELEC](#) - [CEN-CENELEC](#)) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi Avrupa Komisyonunun web sitesinde yer almaktadır:

(NANDO)- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>

Gerekli Belgeler :

- CMR (Convention Marchandise Routier) Belgesi: Uluslararası kara yolu taşımacılığında kamyonla yapılan taşımalarda uluslararası CMR Anlaşması gereğince düzenlenen, koşulları standardize ederek taşıyıcının sorumluluklarını belirleyen mal taşıma belgesidir. Türkiye'nin "Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi (CMR) Konvansiyonuna katılması, 07.12.1993 tarihli ve 3939 sayılı Kanunla uygun bulunmuştur. Konvansiyona 2009 yılı itibarı ile Fransa ve Türkiye'nin dahil olduğu 56 ülke taraf olmuştur.
- Ticari fatura,
- Kambiyo Senedi ile (DEB aracılığıyla Intrastat),
- Çeki (Paketleme) listesi.
- Bireysel Vergi Kimlik Numarası : AB'de KDV'den sorumlu herhangi bir işletmenin, vergi servisi tarafından verilmiş bir bireysel vergi kimlik numarası bulunmaktadır. Firmanın bu numarayı faturalarına, mal değişim beyanlarına ve KDV iadelerine eklemesi

gerekmektedir. Fransa'da yerleşik şirketler için numara; FR kodu, 2 rakamlı veya harfli bir elektronik anahtar ve şirketin (SIREN) numarasından oluşmaktadır (9 haneli).

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS) (*La Responsabilité Élargie du Producteur-REP*):

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS), belirli ürün türleri için atık önleme ve atık yönetiminin yasal çerçevede düzenlenmesini sağlar. Üreticiler (üreticiler, distribütörler veya ithalatçılar), ürünlerin kullanım ömrü sonunda ortaya çıkan atıkların toplanması, işlenmesi ve geri kazanımının sağlanmasından sorumludur.

Üreticiler, GÜS yükümlülüklerini yerine getirmek için kamu makamları tarafından onaylanan ve kar amacı gütmeyen eko-kuruluşlar çerçevesinde kolektif olarak örgütlenir. Bu sistemden en çok yararlanan ülkelerden biri olan Fransa'da, 2024 itibarı ile on iki atık yönetim kanalı bu ilkeye göre faaliyet göstermektedir.

Fransa'da GÜS ilkesi 1975'ten beri Çevre Kanunu'nun L. 541-10 maddesi ile düzenlenmiştir. Bu maddede, "Bu ürünlerin veya üretiminde kullanılan unsur ve malzemelerin üreticileri, ithalatçıları ve dağıtıcıları, bunlardan kaynaklanan atıkların ortadan kaldırılmasını sağlamak veya buna katkıda bulunmakla yükümlü tutulabilir." hükmü yer almaktadır. GÜS sistemi Fransa'da 1 Nisan 1992 tarihli ev ambalajlarına ilişkin kararname ile uygulanmaya başlamış ve sonrasında pil, kâğıt, elektrikli ve elektronik ekipman (3E) gibi ürün sektörlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Fransa'da, 10 Şubat 2020'de yürürlüğe giren AGEC (Loi n°2020-105 pour la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire) yasası, atıkları sınırlandırmak ve doğal kaynakları, biyoçeşitliliği ile iklimi korumak amacıyla üretim ve tüketim modelindeki değişimi hızlandırmıştır. Yasa ile AB'nin Tek Kullanımlık Plastik (SUP) Direktifi, Fransa iç hukukuna aktarılmıştır.

AGEC yasası, GÜS sektörlerinin organizasyon sistemini derinlemesine dönüştürmekte ve sistemin amacını yalnızca üretilen atığın işlenmesi değil, atığın önlenmesi ve kaynak verimliliği olarak genişletmektedir. Çevre Kanunu'nun L. 541-10 sayılı maddesi değiştirilerek, GÜS sektörlerinin ürünlerin yaşam döngüsünü uzatma, onarım ve yeniden kullanım süreçlerini eko-tasarım yaklaşımı ile teşvik etmeleri zorunlu hale getirilmiştir¹⁶.

Eko-Örgütler Yoluyla Kurulan Kolektif Sistem:

Bu sistemde, piyasaya sürülen her ürün için üyeler (üreticiler, distribütörler veya ithalatçılar), ait oldukları eko-kuruluşa bir eko-katkı payı ödemektedir. Eko-kuruluş, üye üreticilerin GÜS yükümlülüklerini üstlenir ve sorumluluğu kolektif olarak yerine getirir.

Katkı payı veya finansal modeli: Eko-örgütler, üyeler tarafından ödenen eko-katkı paylarını toplar ve bu payları, atıkların toplanması ve işlenmesi için yerel makamlar veya yetkili operatörlere aktarır.

Operasyonel model: Eko-örgüt, üreticilerden eko-katkı paylarını toplar ve bu katkıları atık toplama, ayırma ve geri dönüşüm hizmeti veren şirketlerle sözleşme yapmak için kullanır.

¹⁶ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000041599099/

Uygulamada, eko-kuruluşlar bu iki finansman modelinin tamamını veya bir kısmını uygulayabilmektedir. Eko-kuruluşların kuruluş şartları, sektörler arası komisyona danışıldıktan sonra Çevre Bakanı tarafından çıkarılan bakanlıklar arası kararname ile belirlenir.

Eko-örgütler, genellikle GÜS yükümlülüğüne tabi birkaç üreticiden oluşmakta ve üyeleri tarafından ödenen eko-katkılar ile finanse edilmektedir.

Bireysel Sistem:

Bir üretici, yükümlülüklerini bireysel bir toplama ve geri kazanım sistemi kurarak yerine getirmeyi tercih edebilir. Bu durumda, atık haline gelen tüm ürünlerin Fransa ulusal topraklarında herhangi bir noktada ücretsiz olarak geri alınmasını sağlamak zorundadır. Bu nedenle, ürünler menşei belirlenebilir şekilde işaretlenmeli ve toplama sisteminin etkinliği garanti edilmelidir. Ayrıca, bu sistem kapsamında oluşabilecek maddi zararların karşılanması için mali bir garanti sağlanmalıdır.

Eko-Katkı:

Kurulan eko-kuruluş, üyelerinin, yani üreticilerinin çevresel sorumluluklarını yerine getirmelerini sağlar. Piyasaya sürülen her ürün için üretici, ait olduğu eko-kuruluşa bir eko-katkı payı ödemektedir.

Eko-katkı miktarı, her bir eko-örgüt tarafından belirlenen ölçütlere göre hesaplanır. Ödenecek miktar, piyasaya sürülen ürünün türü ve kullanım ömrü sonunda ortaya çıkacak atık yönetimi maliyeti ile doğrudan bağlantılıdır. Eko-katkılar, üreticilerin yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gereken tüm finansmanı sağlar. Bu yükümlülükler arasında önleme, yeniden kullanım, toplama, ayırma, geri dönüşüm ve tüketici bilinçlendirme gibi işlemler bulunur.

Özellikle ürünlerin eko-tasarımında çevresel kriterlere uyulması durumunda katkı oranları değişebilir. AGEC yasasına göre ürün çevresel kriterleri yerine getiriyorsa (bonus), ödenen katkı payı miktarı azaltılabilir; ürün çok kirletici ise (malus), miktar artırılabilir. Bu uygulamaya eko-modülasyon denilmektedir. Bu yöntem, atık üretimini sınırlandırmak ve geri kazanımı kolaylaştırmak açısından üreticilerin yararınadır.

Eko-katkılar devlet tarafından toplanmaz ve miktarları devlet tarafından belirlenmez. Bu nedenle eko-katkılar bir vergi değildir. Eko-katkı, üreticinin atıklarının arıtılmasıyla ilgilenebilmesi için kendi eko-örgütüne ödediği mali bir bedeldir.

"Kirleten öder" prensibinin bir neticesi olarak üretici tarafından ödenen eko-katkı, daha az yerel vergi ödenmesini de beraberinde getirmektedir.

Fransa'da Genişletilmiş Üretici Sorumluluğuna Tabi Olan/Olacak Ürünler:

AGEC yasasından önce mevcut olan sektörler:

1. Ev ambalajı ve kağıt
2. Elektrikli ve elektronik ekipman,

3. Mobilyalar,
4. Tekstil ürünleri,
5. Piller ve akümülatörler,
6. Kimyasallar,
7. Lastikler,
8. Ömrünü tamamlamış araçlar,
9. Eğlence veya spor tekneleri,
10. Tıbbi cihazlar (özellikle kendi kendini tedavi eden hastalar tarafından kullanılan delici aletler),
11. Kullanılmayan ilaçlar.

Mevcut sektörlere ek olarak AGEC yasası ile oluşturulan yeni sektörler:

1. Profesyonel ambalajlar
2. İnşaat sektöründen inşaat ürünleri veya malzemeleri,
3. Oyuncaklar,
4. Spor ve eğlence ürünleri,
5. Kendin yap (DIY) ve bahçe ürünleri,
6. Mineral veya sentetik yağlar,
7. Sakız (2024 itibarıyla eklenmiştir),
8. Tek kullanımlık hijyen ürünleri,
9. Plastik içeren balıkçılık malzemeleri,
10. Tıbbi cihazlar (muhtemel veya yeni kategori olarak değerlendirilmekte)

Katılımcı Bir Yönetişim Modeli: EPR Sektörler Arası Komisyonu

Paydaşlar arasında istişare, sürdürülebilir sektörlerin birlikte inşasında kilit unsurlardan biridir. İstişare, sektör yönetim organı olan Sektörler Arası GÜS Komisyonu aracılığıyla sağlanmaktadır. Özellikle her bir sektör için çerçeve ve hedefleri belirleyen taslak şartnameler ve eko-örgütlerin onaylanması konusunda komisyonun görüşleri alınır.

Komisyon, her biri üreticileri, yerel yönetimleri, dernekleri, atık yönetimi operatörlerini ve devleti temsil eden 5 üyeden oluşmaktadır.

Çevre Kanunu: madde D.541-6-1 (komisyonun oluşumu)

Komisyon Başkanı: Jacques VERNIER

Komisyon sekreteryası: (secretariat-cifrep@developpement-durable.gouv.fr)

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Özgün Numarası

1 Ocak 2022 tarihinden itibaren, GÜS ilkesine tabi şirketlerin, AGEC hükümleri uyarınca ADEME (Fransız Çevre ve Enerji Yönetimi Ajansı) tarafından verilen özgün bir kimlik numarasına sahip olması gerekmektedir. Ürün alanlarının özgün kimlik numarası almaya başladıkları tarihler değişmekle birlikte, Fransa'da halihazırda üretici sorumluluğuna giren ve GÜS kaydı ile GÜS özgün numarası gerektiren ürün alanları yukarıda listelenmektedir.

Söz konusu kimlik numarası, yasaların gerektirdiği şekilde bir atık yönetim sisteminin üyesi olduğunun kanıtı niteliğindedir. Yine bu numara, GÜS yükümlülüklerine uyumun izlenmesine imkan tanımaktadır.

Fransız pazarında GÜS'ye tabi ürünleri üreten, ithal eden veya tanıtan kişilerin GÜS özgün numarasına sahip olması zorunludur. ADEME tarafından verilen bu numara, her ürün kategorisi için ayrı ayrı takip edilebilmektedir ve eko-kuruluş üyeliği ile birlikte ürünün GÜS yükümlülüklerine uygunluğunu belgelemektedir.

Pazar Yerlerinin EPR Yükümlülükleri

AGEC yasası çerçevesinde Çevre Kanunu'na eklenen madde ile (Madde L. 541-10-9), GÜS ilkesi kapsamındaki ürünlerin uzaktan satışını yapan veya teslimatını kolaylaştıran çevrimiçi satış platformlarının veya pazar yerlerinin, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren bu ürünlerden kaynaklanan atıkların önlenmesini sağlaması veya atıkların önlenmesine katkıda bulunması gerekmektedir.

GÜS ilkesi, Çevre Kanunu Madde L. 541-10'da atıfta bulunulan tüm ürün üreticileri için geçerlidir. AGEK yasasından önce üreticiler, çevrimiçi satış platformlarını kullanarak GÜS yükümlülüğünden kaçınabilmekteydi. Ancak, 1 Ocak 2022 itibarıyla Fransa'ya ürün satan tüm satıcılar (yurt içi veya yurt dışı), kanunda belirtilen ürün kategorileri kapsamında GÜS yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

Uygulamada, satış aracı olarak hareket eden çevrimiçi platformlar, ürün üreticisinin GÜS yükümlülüğünü halihazırda yerine getirdiğini gösterebildikleri durumlar dışında, platformlarından geçen ürünler için GÜS gerekliliklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

GÜS yükümlülüğü şunları kapsamaktadır:

- Ürünün ait olduğu eko-örgüt üyeliğinin sağlanması,
- Ürünlerden kaynaklanan atıkların önlenmesi ve yönetimi için eko-örgüte mali katkı payı ödenmesi,
- Satılan ürünlerle ilgili asgari bilgilerin eko-örgüte beyan edilmesi.

Bu yükümlülükler, platform aracılığıyla satılan ürünler için de geçerlidir ve ADEME tarafından takip edilmektedir.

TRIMAN İşaretlerini ve Ayıklama Prosedürlerine İlişkin Bilgileri Sergileme Yükümlülüğü

AGEC yasası ile getirilen Çevre Kanunu'nun L. 541-9-3 Maddesi, ev tipi cam içecek kapları hariç olmak üzere, GÜS ilkesi kapsamındaki her ürünün, tüketiciyi ürünün ayırma kurallarına tabi olduğu konusunda bilgilendiren bir Triman işareti ile işaretlenmesi gerektiğini öngörmektedir.

Söz konusu Triman işaretinin yanı sıra, üründen çıkan atıkların nasıl ayrıştırılacağına ilişkin bilgilerin de bu işaretin yanında yer alması gerekmektedir. Ürünün çeşitli unsurları veya üründen çıkan atıklar farklı ayıklama prosedürlerine tabi ise, bu prosedürler unsur bazında detaylandırılmaktadır. Bu bilgiler, diğer hükümler uyarınca iliştirilen semboller saklı kalmak kaydıyla, ürünün üzerinde, ambalajında veya bu mümkün değilse ürünle birlikte verilen diğer belgelerde yer almaktadır. Fransa'da Triman işareti, özellikle çevrimiçi satışlarda da görünür olmalıdır. Ürün sayfalarında veya e-faturalar ve kılavuzlarda tüketici bilgilendirmesi sağlanması zorunludur.

Mağaza İçi Geri Alma Yükümlülüğü (Çevre Kanunu Madde L. 541-10-8'in Uygulanması)

GÜS kapsamında olan ürünler, tüketici tarafından mağazalara geri iade edilebilmektedir. Uygulama şu şekilde düzenlenmiştir:

- Temel günlük ürünler: Sağlanan toplama kutuları ile mağazalara geri götürülebilir.
- Elektrikli ve elektronik ekipmanlar (EEE) ile piller: Aynı türde ürün satan mağazalara bırakılabilir.
- İlaçlar ve delici tıbbi cihazlar: Eczanelere iade edilir ve ambalajları ayırma kutularına konulur.

AGEC yasası ile genişleme:

1 Ocak 2022 itibarı ile mobilya ve kimyasal ürünler mağazalara iade edilebilir hale gelmiştir.

1 Ocak 2023 itibarı ile, oyuncaklar, spor ve eğlence ürünleri ile yapı ve bahçe malzemeleri için de mağaza içi geri alma yükümlülüğü uygulanmaya başlanmıştır.

Fransa'da mağaza içi geri alma yükümlülüğü hem fiziksel mağazalar hem de e-ticaret satış noktaları için geçerlidir. E-ticaret satışlarında, satıcıların tüketiciye geri iade prosedürünü açıkça bildirmesi gerekmektedir.

Uygulanan Cezalar:

"Döngüsel ekonomi için atıkla mücadele" yasası (AGEC-2020-105), GÜS yükümlülüklerini yerine getirmeyen üreticiler, eko-örgütler veya bireysel sistemler için cezai yaptırımlar öngörmektedir. Bu cezalar, sistemin etkinliğini artırmak ve Çevre Kanunu hükümlerine uyumu sağlamak amacıyla uygulanmaktadır.

Üreticiler için cezalar (Çevre Kanunu L.541-9-5):

- Piyasaya sürülen ürün başına veya ton başına 7.500 avroya kadar para cezası.
- Günlük 20.000 avroya kadar ek ceza uygulanması.
- Aşağıdaki durumlarda 30.000 Avroya kadar ek para cezası:
 - ADEME tarafından tutulan SYDEREP kaydına kayıt yaptırmama.
 - Kayıta talep edilen bilgilerin doğru doldurulmaması veya yanlış veri sağlanması.
 - EPR/GÜS numarasının belirtilmesi gereken materyallerde eksiklik olması.

Eko-örgütler veya bireysel sistemler için cezalar (Çevre Kanunu L.541-9-6):

- Toplanan eko-katkıların %10'una kadar idari para cezası.
- Şartnameye uyum için gerekli tedbirlerin maliyetinin kaydedilmesi ve gerekirse resen uygulanması.
- Günlük 20.000 avroya kadar ceza uygulanması.
- Onayın askıya alınması veya geri çekilmesi.

İyileştirme planı zorunluluğu:

- Onaylı bir eko-örgüt veya bireysel sistem, şartnamede belirlenen atık önleme ve yönetim hedeflerini karşılayamazsa iyileştirme planı uygulamak zorundadır.
- Bu plana ulaşmak için gerekli kaynakların %150'si tahsis edilmelidir.
- Planın sunulmaması veya uygulanmaması durumunda, yukarıdaki cezalar ve onayın askıya alınması veya geri çekilmesi uygulanır.

Uygulama süreci:

- Cezalar, Çevre Bakanlığı'nın inisiyatifiyle uygulanır.
- Üretici, eko-örgüt veya bireysel sistem, yazılı veya sözlü olarak görüşlerini sunmak üzere çağrılır.
- Kararlar resmi olarak açıklanmaktadır.
-

Bu cezalar, AGEC yasasının etkin uygulanmasını sağlamak ve GÜS yükümlülüklerine uyumu garanti etmek amacıyla hem yurt içi hem yurt dışı üreticiler için geçerlidir.

Eko Kuruluşlar Listesi:¹⁷

Atık Tipi	Eko-Kuruluş
Hırdavat ve Bahçe Ürünleri	Hırdavat ve Bahçe Ürünleri (ABJ) 1- Boyacının Aletleri Kategorisi: ECODDS (https://www.ecodds.com/) 2- Termik Motorlu Makineler ve Cihazlar Kategorisi: Ecologic (https://www.ecologic-france.com/ecologic/a-propos-d-ecologic.html) 3- Hırdavat Malzemeleri K ategoris: Ecomaison (https://ecomaison.com/) Valobat (https://www.valobat.fr/) 4 - Bahçe Bakımı ve Düzenlemesine Yönelik Ürünler ve Malzemeler Kategorisi: Ecomaison (https://ecomaison.com/) Valobat (https://www.valobat.fr/)
Mobilya Parçaları	Ecomaison (https://ecomaison.com/) Valdelia (https://valdelia.org/) Valobat (https://www.valobat.fr/)

¹⁷ <https://filiere-rep.ademe.fr/eco-organismes>

Ev tipi ambalaj, basılı kağıt ve grafik kağıdı	Adelphe (www.adelphe.fr) Citeo (https://www.citeo.com/) Leko (https://www.leko-organisme.fr/)
Piller ve taşınabilir akümülatörler	Corepile (https://www.corepile.fr/) Batribox (https://www.batribox.fr/)
Elektrikli ve elektronik ekipman (EEE)	<u>Hanehalkı</u> Kategori 1, 2, 4, 5, 6 ve 8 için: Ecologic (https://www.ecologic-france.com/) Kategori 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 8 için: Ecosystem (https://www.ecosystem.eco/) Kategori 7 için: Soren (https://www.soren.eco/) <u>Profesyoneller:</u> Kategori 1, 2, 4, 5, 6 ve 8 için: Ecologic (https://www.ecologic-france.com/) Kategori 1, 2, 4, 5 ve 6 için: Ecosystem (https://www.ecosystem.eco/)
Kendi kendine tedavi gören hastalar tarafından kullanılan tıbbi cihazlar	Das Tri (https://www.dastri.fr/)
Profesyonel Ambalajlar (EPRO)	Restorasyon Ambalajları (ER) CITEO Pro (https://www.citeopro.com/)
Giyim, ev tekstili ve ayakkabı	Refashion (https://www.refashion.fr/)
Gezi ve spor tekneleri	Aper la Plaisance (https://www.recyclermonbateau.fr/)
Tütün ürünlerinden kaynaklanan atıklar	Alcome (https://alcome.eco/)
Spor ve Eğlence Ürünleri	Ecologic (https://www.ecologic-france.com/)
Oyuncaklar	Ecomaison (https://ecomaison.com/)

Yağlayıcılar	Cyclevia (http://www.cyclevia.com/)
Kullanılmayan ilaçlar	Cyclamed (https://www.cyclamed.org/)
Kimyasal Ürünler	Ecodds (https://www.ecodds.com/) Ecosystem (https://www.ecosystem.eco/) PyréO (https://www.pyreo.fr/)
Yapı sektöründen inşaat ürünleri veya malzemeleri	<u>Kategori 1 için- Mineral ürünler ve malzemeler (cam, mineral yün ve alçı hariç)</u> Valobat (http://www.valobat.fr/) Ecominero (http://www.ecominero.fr/) <u>Kategori 2 için-Mineral olmayan ürünler ve malzemeler (cam, mineral yün ve alçı dahil)</u> Valobat (http://www.valobat.fr/) Ecomaison (https://ecomaison.com/) Valdelia (https://valdelia.org/)
Lastikler	ALIAPUR (https://www.aliapur.fr/fr/) GIE FRP (https://www.eo-frp.com/)
Binek Araçlar, Kamyonetler, 2 veya 3 Tekerlekli Motorlu Araçlar ve Dört Tekerlekli Araçlar (ARAÇ)	Recycler mon véhicule (https://www.recyclermonvehicule.fr/)

Daha fazla bilgi için:

(https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074220/2023-03-03/)

(<https://filieres-rep.ademe.fr/eco-organismes>)

(<https://www.ecologie.gouv.fr/cadre-general-des-filieres-responsabilite-elargie-des-producteurs>)

(<https://institut-economie-circulaire.fr/responsabilite-elargie-producteur-rep-loi-economie-circulaire/>)

(<https://syderep.ademe.fr/informations/INFO>)

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

AB iç pazarında ambalajlı ürünlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak ve tüketici korumasını sağlamak amacıyla, belirli ürünlerin nominal miktarlarının ve kapasitelerinin standardizasyonu için düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, 15 Ocak 1980 tarihli ve 80/232/EEC sayılı Konsey Direktifi, belirli önceden paketlenmiş ürünler için izin verilen nominal miktarların ve nominal kapasitelerin aralıklarını belirlemektedir. Ancak, bu direktif 11 Nisan 2009 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. Yerine, 5 Eylül 2007 tarihli ve 2007/45/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi kabul edilmiştir. Bu yeni direktif, belirli ürünlerin nominal

miktarlarına ilişkin düzenlemeleri güncelleyerek AB iç pazarındaki uyumu artırmayı ve ticaretteki engelleri azaltmayı amaçlamaktadır.

İlgili direktif için: (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fr/TXT/?uri=CELEX%3A32007L0045>)

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Tüzük 2025/40/EC; Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü, AB pazarına arz edilen tüm ürünlerin ambalajlarına dair eko-tasarım kuralları,
- Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,
- Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,
- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar. (*Ambalajlama ile ilgili AB'nin 94/62/EC sayılı Direktifini **kademeli** olarak yürürlükten kaldıran 2025/40 sayılı Tüzük 22 Ocak 2025 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmış olup, 11 Şubat 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 94/62/EC bazı hükümleri yönünden bir süre daha uygulanacaktır.*)
- Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Tüzük 2016/2031 (OJ L 317, 23/11/2016; ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en).

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiketleri (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiketleri ile ilgili bilgi (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel_en) bağlantısından edinilebilir.

Tüketicileri en yüksek seviyede korumak amacıyla Fransa'da sadece AB etiketleme şartlarını yerine getiren ürünler satılabilmektedir. Etiketleme şartları, tüketici sağlığını, güvenliğini ve çıkarlarını en yüksek seviyede korumayı amaçlamaktadır. Etiketlerde içerik, bileşim, güvenli kullanım hakkında bilgi, özel önlemler ve ayrıca diğer belli detaylar hakkında bilgilerin yer alması gerekmektedir.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir.

Paketleme/Ambalaj:

Tüketicilere yönelik sağlık risklerinin önlenmesi ve çevrenin korunması için özellikle de atık artıtımı açısından AB mevzuatına uygun olmalıdır. Ahşap veya sebze içerikli ambalajlar bitki sağlığı denetimine de tabi tutulmaktadır.

Detaylı bilgi için: (<https://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm>)

Tek Kullanımlık Plastik Yasağı:

Yeşil büyüme için enerji dönüşümüne ilişkin 17 Ağustos 2015 tarihli ve 2015-992 sayılı Kanunla başlatılan tek kullanımlık plastiklerle mücadele politikası kademeli olarak genişletilmiştir.

Hükümetin hedefi 2040 yılına kadar tek kullanımlık plastiği aşamalı olarak ortadan kaldırmaktır.

Çevre Kanunu Madde L541-15-10, ilgili tek kullanımlık plastik ürünlerin mevcudiyetinin ve üretiminin yasaklanması için son tarihleri belirlemektedir.

Bu ürünlerin kesin tanımları Çevre Kanunu'nun D541-330 maddesinde belirtilmiştir.

Detaylı bilgi için: (<https://www.economie.gouv.fr/entreprises/gerer-son-entreprise-au-quotidien/gerer-un-commerce/entreprises-quels-produits-en-plastique-usage-unique-vous-sont-interdits>)

Meyve ve Sebzeler İçin Plastik Ambalajlar:

Fransa'da, 20 Haziran 2023 tarihinde yayımlanan bir kararname ile 1 Temmuz 2023'ten itibaren perakende satış noktalarında işlenmemiş taze meyve ve sebzelerin plastik ambalaj olmadan satılması zorunlu hale getirilmiştir. Bu kararname, 1 Ocak 2022'den itibaren, 1,5 kg'dan daha büyük partiler halinde paketlenmeleri hariç, taze meyve ve sebzelerin plastik ambalajlarda perakende satışını yasaklayan Döngüsel Ekonomi Yasası'nın uygulanması amacıyla çıkarılmıştır. Yasa, "dökme olarak satıldığında bozulma riski taşıyan meyve ve sebzeler" için istisnalar öngörmektedir.

Ancak, 8 Kasım 2024 tarihinde Fransa Konseyi, bu kararnamenin yayımlanmasında önemli bir usul hatası olduğunu belirterek iptal etmiştir. Bu nedenle, perakende satış noktalarında taze meyve ve sebzelerin plastik ambalajlarda satılmasına yeniden izin verilmektedir.

Fransa'da Gıda Maddeleri Etiketleme Kuralları:

1169/2011 sayılı AB Yönetmeliği uyarınca, hazır ambalajlı olsun ya da olmasın, satışa sunulan gıda maddeleri, tüketicilere mümkün olan en iyi bilgiyi sağlamak için açık ve doğru bir şekilde etiketlenmelidir.

Önceden paketlenmiş gıda maddesi, bir gıda ürünü ve satış öncesinde paketlenildiği kap veya ambalajdan oluşan bir gıda maddesidir. Bunlar çoğunlukla self-servis raflarında satılan ürünlerdir: reçel kavanozları, vakumlu pizzalar, kek paketleri, çikolata kutuları vb.

Bu hazır ambalajlı gıda maddeleri iki ana etiketleme kuralına tabidir:

- Etiketleme, tüketicilere objektif bilgi sağlayan bir dizi bilgi içermelidir. Bu bilgiler Fransızca olarak yazılmalıdır.
- Etiketleme adil ve doğru olmalı ve tüketiciyi yanıltmamalıdır (ürünün bileşimi, menşei vb. hakkında).

(<https://www.economie.gouv.fr/particuliers/denrees-alimentaires-regles-etiquetage>)

AB tarafından henüz zorunlu tutulmamakla birlikte, Çevre Etiket (Eco-label) Fransa'da tercih edilmektedir.

(<https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>)

AB'de ambalaj ve ambalaj atıklarına ilişkin mevzuata ulaşmak için:

(<https://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm>)

Yapışkanlı Etiket Yasağı:

Fransa'daki Döngüsel Ekonomi için Atıkla Mücadele Yasası'nın (AGEC) 80. maddesi uyarınca, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren, meyve ve sebzelerin doğrudan üzerine yapıştırılan ve ev tipi kompostlama ile dönüştürülemeyen etiketlerin kullanımı yasaklanmıştır. Bu düzenleme, Fransa'da üretilen veya ithal edilen tüm meyve ve sebzeleri kapsamaktadır.

İstisnalar:

Kompostlanabilir Etiketler: Ev tipi kompostlama ile dönüştürülebilen ve biyobazlı malzemelerden üretilen etiketler istisna tutulmuştur.

İhracat Amaçlı Ürünler: Fransa'dan ihraç edilen meyve ve sebzeler ister Fransa'da üretilsin ister transit geçsin, bu düzenlemeden etkilenmemektedir.

Cezai Yaptırımlar:

Bu düzenlemeye aykırı hareket edenler için, Çevre Kanunu'nun R. 543-73 maddesi uyarınca üçüncü sınıf para cezası uygulanmaktadır.

(<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000041553759/>)

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikenjel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

AB, fikri ve sınai mülkiyet haklarının etkin şekilde korunmasını sağlamak ve üye devletler arasında tutarlı bir uygulama tesis etmek amacıyla kapsamlı bir yasal çerçeve geliştirmiştir. 1 Haziran 2023 tarihinde yürürlüğe giren ve geliştirilmiş iş birliği kapsamında bir grup üye devleti kapsayan üniter patent sistemi ile, birden fazla AB ülkesinde patent korumasının tek ve sadeleştirilmiş bir prosedürle sağlanması mümkün hale gelmiştir.

https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/intellectual-property/patent-protection-eu/unitary-patent-system_en

AB ayrıca, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesi olup, Ticaretle İlgili Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) başta olmak üzere uluslararası fikri mülkiyet düzenlemelerinin tarafıdır. AB'nin akdettiği ticaret anlaşmalarında da fikri mülkiyet haklarına ilişkin kapsamlı hükümlere yer verildiği görülmektedir.

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa'da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlallerine İlişkin Avrupa Gözlemevi'ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Fikri, sınai, ticari mülkiyet hakları ile ilgili Fransız mevzuatı, diğer AB üye devletlerinin kanunları ile tutarlıdır. Fransa, bu alanda konuyla ilgili uluslararası anlaşmaları imzalamıştır. Bu sayede Fransa'da yaşayan ve Fransız vatandaşı olmayanların fikri, sınai mülkiyet haklarının korunması sağlanabilmektedir. Ayrıca Fransız vatandaşları da bu korumayı dünyanın herhangi bir ülkesinde elde edebilmektedir.

Fransa'da konu ile ilgili kuruluşlar:

Fransa'da patentler, ticari markalar, endüstriyel tasarımlar ve coğrafi işaretler gibi sanayi mülkiyet haklarının tescilinden sorumlu kurum Institut National de la Propriété Industrielle (INPI)'dir. INPI aynı zamanda tescil ve idari süreçlerden sorumludur. Hakların korunması yargı organları tarafından sağlanır. Ayrıca, müzik eserleri üzerindeki telif haklarını yöneten ve sanatçılar adına telif ücretlerini toplayan kurum Société des Auteurs, Compositeurs et Éditeurs de Musique (SACEM) ve belgesel, radyo, televizyon, dijital medya gibi alanlarda çalışan yazar ve yönetmenlerin haklarını koruyan kurum ise Société Civile des Auteurs Multimédia (SCAM)'dir.

Société des Auteurs, Compositeurs et Éditeurs de Musique (SACEM-Yazarlar, Besteciler ve Müzik Yayıncıları Derneği), Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL-Ulusal Bilişim ve Özgürlükler Komisyonu), Société des Auteurs dans les Arts Graphiques et Plastiques (ADAGP-Görsel Sanatlar Yazarları Derneği), Société de Perception et de Distribution des Droits des Artistes (SPEDIDAM-Interprètes - Sanatçı Hakları Yönetim Şirketi) ve Syndicat National de l'Édition (SEN-Ulusal Yayıncılar Sendikası) diğer öne çıkan kurumlardır.

Öte yandan 2026 yılı itibarıyla Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL), veri koruma alanında yalnızca General Data Protection Regulation (GDPR) uygulamalarının denetimi ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda Avrupa Birliği'nin yapay zekâ düzenlemeleri kapsamında geliştirilen AI Act çerçevesinde algoritmik şeffaflık, veri kullanımı ve kullanıcı haklarının korunması konularında da aktif rol üstlenmektedir.

Fransa'da bir markanın Avrupa ve uluslararası düzeyde kontrolü ve korunması için ise EUIPO (European Union Intellectual Property Office) ve WIPO (World Intellectual Property Organization) kurumlarından faydalanılması mümkündür. 2026 itibarıyla EUIPO ve WIPO ile koordinasyon daha hızlı ve dijital platformlar üzerinden sağlanmaktadır. Ayrıca, Fransa'da pilot olarak başlatılan blockchain tabanlı patent ve telif yönetim sistemleri, hak sahiplerinin başvurularını ve lisanslamalarını daha güvenli ve şeffaf bir şekilde takip etmelerini sağlamaktadır.

Fransa tarafından konuyla ilgili imzalanan en önemli anlaşmalar:

Fransa, fikri mülkiyet, sanayi ve mülkiyet haklarıyla ilgili birçok uluslararası anlaşmaya taraf olmuştur. Bu anlaşmaların birçoğu Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) çatısı altında imzalanan ve yürütülen anlaşmalardır.

Söz konusu anlaşmaların en önemlileri aşağıda sıralanmaktadır:

- Agreement on Trade-related aspects of intellectual property rights (TRIPS-WTO)
- Paris Convention for the Protection of Industrial Property (WIPO)
- Patent Cooperation Treaty (WIPO)
- European Patent Convention (Avrupa Patent Ofisi – EPO)
- Madrid Agreement ve Madrid Protocol (WIPO)
- Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works – WIPO)
- Hague Agreement (WIPO)
- AB Marka Tüzüğü (EU Trademark Regulation) ve AB Tasarım Tüzüğü'nden (Community Design Regulation) oluşan AB Fikri Mülkiyet Düzeni (EUIPO)

Fransa'nın da üyesi olduğu Avrupa Birliği'nde geçerli fikri sınai ve ticari mülkiyet hakları için aşağıdaki web sitesi aracılığıyla sorgulama yapmak mümkündür:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fr/sheet/36/propriete-intellectuelle-industrielle-et-%20commerciale>

Dağıtım Kanalları

Fransa'daki dağıtım kanalları, sektörlere ve ürün türlerine göre değişiklik göstermekle birlikte dört ana kanal üzerinden yürütülmektedir. Bunlar geleneksel perakende, modern perakende (büyük mağazalar ve zincir marketler), e-ticaret ve toptan satış/tedarik zincirleridir.

Geleneksel perakende işletmeleri küçük mağaza ve butiklerden oluşmaktadır. Bağımsız mağazalar olarak da geçen bu işletme tipi özellikle lüks moda, gıda, şarap ve el yapımı ürünlerde yaygındır. Büyük şehirlerin merkezlerinde ve turistik bölgelerde yoğunlukla

karşılaşılmakta olan bu işletmelerden alışveriş yapmak ve yerel/bölgesel ürün tüketmek Fransızlar arasında önem verilen bir tüketim davranışıdır. Küçük fırınlar ve peynircilerden Chanel, Hermès gibi lüks moda markalarının özel butik mağazalarına kadar pek çok çeşit geleneksel perakende işletmesi bulunmaktadır.

Fransa'da pazarın büyük kısmı ise büyük perakende zincirlerinin elindedir. Hipermarketler ve süpermarketlerin aralarında olduğu bu büyük perakendeciler, geniş ürün yelpazesi sunarak tüketicilere uygun fiyatlar sağlamaktadır. Önde gelen büyük perakende zincirleri Carrefour, Leclerc, Intermarché ve Auchan'dır. 2024 yılı içerisinde en büyük perakendecilerden olan Casino Grubu ise yeniden yapılandırma sürecinin sonucu olarak önemli ölçüde küçülmüş ve pazar payı azalmıştır. Bununla beraber son yıllarda, uygun fiyatlı ürünler sunan indirim marketleri de (hard discount) Fransa'da önemli bir büyüme göstermektedir. Lidl ve Aldi gibi zincirler, özellikle artan enflasyon ortamında tüketicilerin fiyat odaklı tercihlerinde öne çıkmaktadır. Ayrıca elektronik, moda, mobilya gibi alanlarda uzmanlaşmış perakende zincirleri de bulunmaktadır. Önde gelen uzman perakendeciler Fnac, Decathlon, Sephora ve IKEA'dır. Modern perakendeciliğin bir diğer önemli kolu ise alışveriş merkezleridir. Bazı önde gelen AVM'ler Les Quatre Temps (Paris), La Part-Dieu (Lyon) ve Polygone Riviera (Nice)'dir.

Fransa'da öne çıkan bir diğer dağıtım şekli ise e-ticaret ve çevrimiçi perakendedir. Fransa'da e-ticaret pazarı hızla büyümekte olup, tüketiciler çevrimiçi alışverişe büyük ilgi göstermektedir. 2026 yılı itibarıyla Fransa'da e-ticaretin bir alt segmenti olarak "quick commerce" (10–30 dakika içinde teslimat) modeli de gelişim göstermektedir. Bu model kapsamında siparişler, tüketiciye yakın konumlandırılmış ve yalnızca online siparişlere hizmet veren "dark store" adı verilen küçük dağıtım depolarından karşılanmakta olup, özellikle büyük şehirlerde gıda ve hızlı tüketim ürünlerinde yaygınlaşmaktadır. Özellikle moda, elektronik, yiyecek-ıçecek ve kozmetik sektörlerinde bu pazar payını hızla artırmaktadır. Hızlı teslimat ve esnek iade politikaları bu dağıtım tipini ön plana çıkarmaktadır. Önde gelen e-ticaret ve çevrimiçi perakende platformları Amazon.fr, Cdiscount, Veepee, Leboncoin ve Zalando'dur. Gıda sektöründe de e-ticaret son zamanlarda önemli dağıtım kanallarından biri olarak öne çıkmaktadır. Carrefour Drive, E.Leclerc Drive, Auchan Direct gibi süpermarketlerin online sipariş ve eve teslimat hizmetleri hızla yayılmaktadır. E-ticarette son dönemde yaşanan bu hızlı gelişmeler sebebiyle fiziksel mağazaların sayısında azalma gözlenmektedir.

Son olarak Fransa'da toptan satış ve işletmeler arası (B2B) ticarete önemli dağıtım kanalları bulunmaktadır. Bu işletmeler restoranlara, otellere ve küçük perakendecilere doğrudan tedarik sağlamaktadır. Özellikle gıda, ıçecek, moda ve elektronik sektörlerinde yaygındır. Önde gelen toptan satış ve tedarik zincirleri Metro Cash & Carry, Promocash, Manutan ve Rungis Marché International'dir. Paris bölgesindeki Rungis dünyanın en büyük gıda toptancı pazarı olarak bilinmektedir.

Tüketici Tercihleri

Fransa nüfusunun tüketim alışkanlıkları incelendiğinde, tüketicilerin birbirinden çok farklı nitelikte tüketim alışkanlıkları olduğu ve yüksek miktarlarda harcama yaptıkları görülmektedir. Fransız tüketiciler, kalite, sürdürülebilirlik ve fiyat-performans dengesi gibi kriterlere büyük önem verir. Ayrıca, yerel üretim, çevre dostu ürünler ve dijital alışveriş alışkanlıkları giderek daha fazla etkili olmaktadır.

Tüketiciler arasında göze ilk çarpan tüketim alışkanlığı kalite ve marka sadakatidir. Fransız tüketiciler, kaliteye ve marka itibarına büyük önem vermektedir. Lüks ve premium markalar (Louis Vuitton, Chanel, Hermès gibi) sadık bir müşteri kitlesine sahiptir. Teknoloji ve elektronik ürünlerde ise Apple, Samsung ve Dyson gibi markalar tercih edilmektedir. Özellikle giyim ve kozmetik sektöründe Fransız markalarına olan güven yüksek seviyededir. Bu durum pazara kendi markalarıyla girmek isteyen firmalarımızın marka tanıtım stratejilerine önem vermesi gerektiğini göstermektedir.

Fransa'da tüketiciler arasında yerel ve sürdürülebilir ürünlere yönelik talep de artmaktadır. "Made in France" (Fransa'da üretilmiş) etiketli ürünler, özellikle gıda, moda ve kozmetik sektörlerinde tercih edilmektedir. Organik, çevre dostu ve etik üretim yapan markalar giderek daha fazla ilgi görmektedir. Biyolojik (Bio) sertifikalı ürünler ve karbon ayak izini düşük tutan markalar tüketiciler için çekicidir. Fransız süpermarket zincirlerinde organik ürünlerin (Bio) bulunduğu özel bölümler bulunmaktadır (Carrefour Bio, Biocoop vb.).

Tüketici davranışlarında öne çıkan bir diğer husus ise indirim ve promosyonların ilgiyle takip edilmesidir. Süpermarketlerin özel markaları (Marque Repère, Carrefour Selection) fiyat-performans açısından popülerdir. Outlet mağazaları ve özel indirim siteleri (Veepee, Showroomprivé) moda ve elektronik sektöründe güçlüdür. Kara Cuma (Black Friday) ve yaz/kış indirim sezonları (Soldes) Fransa'da tüketiciler arasında büyük rağbet görmektedir.

Fransa'da çevrimiçi alışveriş her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Amazon, Cdiscount, Fnac gibi platformlar en çok tercih edilen çevrimiçi alışveriş siteleridir. Mobil uygulamalar üzerinden alışveriş yapan tüketicilerin oranında da kayda değer artış yaşanmaktadır. Özellikle kitap, elektronik ve moda ürünleri internetten alınmaktadır.

Organik gıdalar (bio), glutensiz ve vegan ürünler tüketiciler arasında her geçen gün daha da popülerleşmektedir. Şeker, tuz ve koruyucu içermeyen gıda ürünlerine yönelim artmaktadır. Ayrıca tarım ve gıda ürünlerinde yerel çiftçilerden doğrudan satın alma eğilimi (AMAP sistemleri) yaygınlaşmakta ve lokal marketlerin sayısı artmaktadır. Danone ve Nestlé gibi büyük markalar, sağlık odaklı yeni ürün serileri geliştirmektedir. Fransa'da son on yıl içerisinde "sürdürülebilir tüketim" ile mümkün olduğunca az paketlenmiş organik ürünlere yönelim gözlemlenmektedir. Bu kapsamda daha yöresel, daha az katkı maddeli ve daha doğal ürünlere yönelik, orta ölçekli "Kısa Arz" adı verilen, üretici ve tüketici arasına çok fazla aracı katılmadan satılan gıda marketleri oldukça rağbet görmektedir.

Diğer taraftan Fransa, dünya çapında lüks tüketimin merkezi olarak bilinmektedir. Moda, kozmetik ve parfüm gibi sektörlerde Fransız markalarına güven yüksektir.

İkinci el lüks ürün pazarı (Vestiaire Collective, Vinted gibi platformlar) hızla büyümektedir. Fransız tüketiciler, Zara veya H&M yerine Sandro, Maje, Sézane gibi yerel moda markalarını tercih edebilmektedir.

Yeme-içme sektöründe ise geleneksel Fransız mutfağına olan ilgi devam etmektedir. Bistro ve brasserie kültürü, zincir restoranlardan daha popülerdir. Organik kahve, vegan ve glütensiz menüler sunan mekanların sayısı ve gördükleri ilgi artmaktadır.

Fransız tüketicilerin çoğu, kişisel verilerin korunması konusunda endişe duymaktadır. Sosyal medya, kullanıcıların ve sosyal medyada 'influencer' (etkileyici kişi) reklamları, görüşleri ve yorumları, özellikle yemek pişirme, güzellik ürünleri ve moda ile ilgili konularda tüketicilerin karar verme sürecini etkileyebilmektedir. Her üç internet kullanıcılarından biri, bir influencerı takip etmektedir. Bu takipçilerin yaklaşık % 75'i ise bir influencerın tavsiyesi üzerine alışveriş yapmaktadır.

Otomobil en çok kullanılan ulaşım aracı olmaya devam etmekle birlikte, kentsel alanlarda ve otobüsle seyahatte alternatif ulaşım yöntemleri (bisiklet, scooter vb.) tercih edilebilmektedir. Özellikle gençler arasında son yıllarda söz konusu alternatif ulaşım yöntemleri tercih edilmektedir. Bununla beraber 2023 yılında Paris'te olmak üzere başlıca bazı şehirlerde de elektronik scooter'ların kullanımı yasaklanmıştır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Fransa'da büyük mağazalar, alışveriş merkezleri ve hipermarketler tarafından, alışveriş kartları, indirimler ve müşteriye özel promosyonlar yoluyla, "müşteri sadakati" ve bağlılık yaratma çalışmaları yapılmaktadır. Diğer taraftan, doğrudan pazarlama, posta yoluyla satış, özellikle sabah saatlerinde toplumun yaşlı kesimine hitap eden televizyon kanallarında pazarlama ile sosyal medya üzerinden elektronik ticaret gibi yeni satış teknikleri giderek yaygınlaşmaktadır.

Özellikle Covid-19 salgınından sonra zincir süper marketlerin verdiği 'drive' olarak adlandırılan hizmet popüler hale gelmiştir. Drive hizmeti, internet üzerinden yapılan alışverişin, markete gittikten sonra arabadan inmeden ve hiç kimseyle iletişim kurmadan arabanın bagajına yüklenmesini kapsamaktadır. Ancak günümüzde bu hizmetler 'click & collect' modeli ile birleşmiş durumda, yani tüketici çevrimiçi sipariş verdikten sonra ürünü mağazadan hızlı bir şekilde teslim alabilmektedir.

Fransa'da enflasyon Nisan 2023'ten bu yana düşüş eğiliminde olmasına rağmen fiyatların hâlâ yüksek seyretmesi ve iklim krizinin etkileri nedeniyle çevrimiçi alışveriş yapan tüketiciler; tüketim, tasarruf, yeni veya ikinci el ürün satın alma ile seyahat ve eğlence harcamaları arasında tercihlerini değiştirerek davranışlarını yeniden şekillendirmektedir.

Fransa'da satışları etkileyen pek çok faktör bulunmakla beraber fiyatlandırma stratejileri hala en belirleyici faktör olarak öne çıkmaktadır. Fransız tüketiciler kaliteli ürünler için yüksek fiyat ödemeye hazırdır ancak fiyat-performans oranına dikkat etmektedir. İndirim kampanyaları ve sadakat programları oldukça etkilidir. Büyük süpermarketler arasında sadakat kartlarıyla müşterilere özel indirimler sunulması yaygın bir uygulamadır.

Diğer taraftan, çevre dostu ve sürdürülebilir ürünler daha fazla tercih edilmektedir. Özellikle bio (organik) sertifikalı gıdalar, yerel üreticilerden alınan başta peynir olmak üzere geleneksel gıda ürünleri daha fazla talep görmektedir.

Yılbaşı, Kara Cuma (Black Friday), yaz/kış indirimleri (Soldes) gibi özel günlerde satışlar zirve yapmaktadır. Markaların sezonluk koleksiyonlar ve özel teklifler sunması önemli avantaj sağlamaktadır.

Kamu İhaleleri

Fransız Kamu İhalesi Kararnamesi (Public Procurement Ordinance) ve bu kapsamdaki yönetmelikler kamu ihalelerine yönelik kuralları genel hatları ile kapsamaktadır. Fransız Kamu İhale Kanunu'nun ana hatları 23 Temmuz 2015 tarih ve 2015-899 sayılı Kanununda (Ordinance) yer almaktadır. 25 Mart 2016 tarihli ve 2006-360 sayılı Uygulamaya Esasları konusundaki Yönetmelikte (Implementation Decree) ise Kanunda yer alan kurallar detaylı ve kapsamlı bir şekilde açıklanmaktadır. Söz konusu metinler Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin 26 Şubat 2014 tarihli 2014/24/EU direktifine uyumlu şekilde hazırlanmıştır.

Fransa'da kamu ihalelerine ilişkin mevzuat, 2019 yılında yürürlüğe giren Code de la Commande Publique altında birleştirilmiştir. Bu düzenleme ile kamu alımları ve kamu-özel sektör sözleşmelerine ilişkin kurallar tek bir çerçevede toplanmıştır.

Fransız KİK'inin temel prensiplerini; usullerin şeffaflığı, eşit ve adil muamele, kamu ihalelerinin kamuoyuna duyurularının yapılması oluşturmaktadır. Böylelikle kamu ihalesine çıkan devlet kurumunun, ihalenin detaylarını açıkça paylaşması zorunluluğu bulunmaktadır. Söz konusu prensiplerle teklif veren tarafların konu hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olması, ihaleye girecek tüm taraflara aynı ölçüde eşit olarak bilgilendirilme yapılması ve potansiyel rakiplerin bilgilendirilerek rekabet ortamı hazırlanması amaçlanmaktadır.

Kamu ihalelerine erişim özgürlüğü ilkesine uygun olarak, kamu veya özel, herhangi bir gerçek veya tüzel kişi ya da tüzel kişiliği olan/olmayan herhangi bir kişi grubu, bir kamu sözleşmesinin imzalanması için başvurabilir. Yalnızca Fransız İş Kanunu'nda listelenen belirli suçlar ile belirli cezai suçlardan hüküm giymiş olanlar, vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini yerine getirmeyenler kamu ihalelerine teklif veremez.

Yabancı şirketler de bir kamu ihalesine başvurabilir. Ancak DTÖ Kamu Alımları Anlaşması'nı (GPA) veya eşdeğer bir uluslararası anlaşmayı imzalayan bir ülkenin parçası değilse, kısıtlamalara tabi olabilirler. Türkiye'nin söz konusu anlaşmayı imzalamadığı dikkate alındığında ülkemizden yapılan ihale başvurularında kamu alıcısının, örneğin ürünlerin menşesine veya müteşebbisin uyruğuna dayalı kriterler veya kısıtlamalar belirlemesi mümkün bulunmaktadır. 2016-360 sayılı Kararnamenin 48-51. maddeleri yabancı bir şirketten, ihale makamının isteyebileceği ilave belgeleri sıralamaktadır. Ancak Türkiye ile AB arasında var olan Gümrük Birliği Anlaşması sayesinde bazı sektörlerde fiili erişim daha kolay olabilmektedir.

Diğer taraftan, 2014/25 sayılı AB Direktifinin 85. maddesi, Fransa da dahil AB ülkelerinin ihale makamlarına, AB dışı menşeli malların oranının yüzde elliyi aşması halinde AB dışı teklifleri reddetme ya da fiyatların eşdeğer olması halinde (yüzde üçlük bir marj dahilinde) AB teklifini tercih etme imkanı vermektedir. Ayrıca Direktif, diğer AB ihale makamları gibi Fransız ihale kurumlarına, karşılıklı erişimin sağlanmadığı üçüncü ülkelerdeki teşebbüslere hizmet sözleşmesi verilmesini askıya alma veya kısıtlama hakkını saklı tutmasına izin vermektedir.

Fransa genelinde yapılan araştırmalar neticesinde, Türkiye’de yerleşik şirketlerin kamu alımları pazarında ciddi bir varlık göstermediği anlaşılmaktadır. Ancak, Fransa’da kamu ihalelerine giren Türk vatandaşlarının büyük ölçüde Fransa’da kurdukları şirketleri üzerinden iş alan Franko-Türkler olduğu; bazılarının tedariklerini Türkiye’den gerçekleştirdikleri ve üçüncü ülke menşeli girdi kullanan teklif sahibi firmaların, 2014/25 sayılı AB Direktifinin 85. maddesi doğrultusunda kamu ihalelerinde dezavantajlı duruma düşebildiği değerlendirilmektedir. Bir kamu ihalesini tek başına üstlenebilecek kapasite veya donanımına sahip olmayan firmaların kolektif teklif sunabilmelerine imkân veren ortak sözleşme (cotraitance) usulüyle bir Fransız şirket ile işbirliği yapılarak kamu alımları pazarına girişin daha kolaylaşabileceği değerlendirilmektedir. Bu tarz geçici iş kümelenmelerinin oluşturulmasında Devlet Satın Alma Platformu (PLACE), şirketler tarafından kullanılmaktadır.

Fransa'da askeri kuruluşlar, bölgeler, departmanlar (il yönetimleri), belediyeler ve kurumlar tarafından açılan kamu ihalelerinin ilanında ve şirketlerin merkezi hükümetten, kamu kurum ve kuruluşlarından, Ticaret ve Sanayi Odalarından gelen iştişarelere yanıt vermelerinde kullanılan başlıca platformlar, La Place, Boamp ve Achat Public’tir. Ayrıca, Kamu Alımlarının Dijital Dönüşümü (TNCP) projesinin bir parçası olarak, Devlet Satın Alma Birimi tarafından oluşturulan APProch, işletmeler için yeni bir portaldır. Kamu ihale kanununa tabi tüm kuruluşların satın alma projeleri APProch'ta yayınlanmaktadır.

“Supplement to the Official Journal of the European Union” isimli AB Resmi Gazetesi Ekinde “Tenders Electronic Daily” (Günlük Elektronik İhale) adı altında bir ihale günlüğü yayınlamaktadır. (<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>).

Fransa’da yayınlanan ihaleler ile ihalelerin hangi firmalar tarafından kazanıldığı hakkında bilgilerin, aşağıdaki bağlantıdan elektronik posta adresiyle ücretsiz üye olunarak takip edilmesi, konulara göre ihale araması yapılması mümkündür:

(<https://www.marchesonline.com>)

Öte yandan kamu ihalelerinde çevresel sürdürülebilirlik kriterleri giderek daha belirleyici hale gelmiş olup, karbon ayak izi, enerji verimliliği ve döngüsel ekonomi unsurlarını içeren ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) kriterleri birçok ihalede zorunluya yakın bir şekilde uygulanmaktadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Dünyanın ve Avrupa'nın en önemli tarım ülkelerinden birisi olan Fransa, 27 AB üyesi ülkenin toplam üretiminin %16'sını gerçekleştirmektedir. Avrupa'nın 517,4 milyon hektar kullanılabilir tarım alanının %18'i Fransa'da bulunmaktadır. Ülke, hububat (buğday ve mısır), sığır eti, şeker, lifli keten, istiridyede AB 27 üretiminde birinci sıradadır. Fransa, değer açısından Avrupa ve dünyanın (dünya üretiminin %16'sı) önde gelen şarap üreticisi olup, üretim hacmi bakımından ise İtalya'nın ardından ikinci sırada yer almaktadır. Fransa, ekili alan bakımından İspanya'nın ardından dünyanın ikinci büyük organik üzüm yetiştiricisidir. Süt ve süt ürünleri ile havyar üretiminde de AB'de ikinci sıradadır. Taze sebze, midye, kümes hayvanlarında ise AB'nin üçüncü büyük üreticisidir.

Organik üretim ise toplam ekilebilir alanın %10,1'ine tekabül etmekte ve 2,7 milyon ha alanda üretim yapan yaklaşık 62 bin organik tarım işletmesi bulunmaktadır. 2024 yılında organik ürünler ev tüketimi pazarı büyüklüğünün, önceki yıla göre %0,8 artarak 12,2 milyar avroya ulaştığı tahmin edilmektedir. Fransa'nın coğrafi işaret veya geleneksel ürün adına sahip olan, gıdada 263 ve şarapta 463 ürünü bulunmaktadır.

2025 yılında, sübvansiyonlar hariç tarımsal üretim değeri 92,4 milyar avroya (45,7 milyar avro bitkisel üretim ve 37,6 milyar avro hayvansal üretim) ulaşmıştır.

Toplam sübvansiyon tutarı, çiftliklere verilen 8,4 milyar avro tutarındaki sübvansiyon ve ürünlere verilen destekle birlikte (1,1 milyar avro) toplam 9,5 milyar avrodur. 2025 yılı itibarı ile faktör maliyetine göre brüt katma değer son 25 yılda reel olarak %35,8 artarak 43,1 milyar avroya ulaşmıştır.¹⁸

Gıda sanayinin (içecek ve tütün ürünleri dahil) GSMH'ya katkısı 50,8 milyar avrodur (2024)¹⁹. Konserve ve dondurulmuş sebze ile nişasta üretiminde Fransa, Avrupa'da birinci, çikolatalı mamul imalatında üçüncü sıradadır²⁰. İşlenmiş gıda ve içecek imalatında son verilere göre satışlar 154,8 milyar avro olarak gerçekleşmiş ve AB genelinin %15'ini oluşturmuştur.

Fransız balıkçılık ve su ürünleri üretimi (kabuklu deniz ürünleri, balık, deniz yosunu yetiştiriciliği), İspanya'nın ardından ve İtalya'nın önünde, Avrupa'daki en büyük ikinci faaliyettir. Fransız balıkçılık filosu, AB-27 filosunun %8'ini ve toplam gücünün %16'sını oluşturmaktadır. Son verilere göre (2023 yılı) Fransa'da, 1,3 milyar avro değerinde 477,1 bin ton deniz balıkçılığı ürünü karaya çıkarılmıştır.

Avrupa'nın en büyük 4. ormanına sahip olan Fransa, 2020 yılında AB ormanlarının %11'ini oluşturmaktadır.

FranceAgriMer ve INSEE verilerine göre, Fransa'nın gıda tüketiminin hacim bazında yaklaşık %75–80'i yurtiçi üretimle karşılanmaktadır. Kendi kendine yeterlilik oranı (AAR) birçok

¹⁸ https://www.insee.fr/fr/outil-interactif/5367857/tableau/70_SAC/71_AGR

¹⁹ Fransa Tarım Bakanlığı, AGRESTE Tarım, Gıda, Orman ve Balıkçılık Kamu İstatistikleri 2025, Şubat 2026

²⁰ <https://agriculture.gouv.fr/infographie-palmars-des-produits-agricoles-et-agroalimentaires-francais>

temel üründe yüksek seviyededir. Özellikle buğday, arpa, şarap, şeker pancarı, süt ürünleri ve domuz eti gibi ürünlerde %95'in üzerinde bir yeterlilik söz konusudur. Buna karşılık, soya, pirinç, balık ürünleri ve bitkisel protein kaynaklarında dışa bağımlılık devam etmektedir. Ayrıca, özellikle gübre ve hayvan yemi proteinleri gibi kritik girdilerde ithalata bağımlılık önemli bir yapısal kırılma olarak öne çıkmaktadır²¹.

INSEE'nin tarımsal tahminlerine göre, iki yıllık güçlü artışı takip eden iki yıllık belirgin düşüş sonrasında 2025 yılında, tarım sektörünün katma değeri yeniden yükselişe geçmiştir. Üretim artarken ara tüketim durgun kalmıştır. Toplamda, faktör maliyetine göre aktif başına brüt katma değer, 2024'te %13,0'lık bir düşüşün ardından 2025'te reel olarak %6,9 artacaktır. Tarımsal üretim cari Avro bazında %3,7 artmış, hacimdeki artış, fiyatlarda hafif bir yükselişe eşlik etmiştir. Bitkisel üretim hacim olarak %3,5 artmış olup, bir önceki yılın çok kötü geçmesinin ardından, şarap ve tahıl üretiminde belirgin bir toparlanma yaşanmıştır. 2024'teki düşüşün ardından, hayvansal üretim 2025 yılında esas olarak fiyat artışına (+%8,5) bağlı olarak değer bazında %9,2 toparlanmış ancak hacimdeki artış %0,6 ile sınırlı kalmıştır²².

Öte yandan, tam zamanlı istihdam açısından AB ülkeleri arasında Polonya, Romanya, İtalya ve İspanya'nın ardından Fransa ikinci sıradadır. (710 bin sürekli istihdam) Bu haliyle, Fransa'da toplam istihdamın %4,8'ine tekabül eden sektörün GSYİH'ya katkısı %3'tür. Fransa'da, 150.000 çiftçinin emekliye ayrılmasıyla önümüzdeki on yıl içinde 10 milyon hektarlık tarım arazisinin el değiştirmesi beklenmekte olup, bu değişim ülkede gıda egemenliğinin korunması endişelerini artırmaktadır.

Fransız gıda sistemi şu anda kronik hastalık oranlarındaki artış, gıda güvensizliği, iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybı gibi sayısız çevresel ve sosyal sorunla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu sorunların yanı sıra gıda güvenliğiyle ilgili zorlukları da ele almak amacıyla hükümet, 11 Şubat 2026 tarihinde "Gıda, Beslenme ve İklim Ulusal Stratejisi"ni yayınlamıştır. Bu strateji, 2030 yılına kadar bakanlıklar arası gıda ve beslenme politikasının temel yönelimlerini ve hedeflerini ortaya koymaktadır. ²³ Yakın zamanda yapılan bir araştırmaya göre, Fransız tarım sektörünü ayakta tutmak için 2050 yılına kadar en az birkaç on milyar avroya ihtiyaç duyulacağı tahmin edilmektedir. Hiçbir önlem alınmadığı takdirde 2050 yılına kadar tarımsal üretimin %90'ının ve Fransa topraklarının %80'inin iklim değişikliğinden olumsuz etkilenmesi, çiftliklerin kârlılığının %30 ila %50 oranında düşmesi ve ülke genelinde yıllık 4-7 milyar avro bir değer kaybına yol açması beklenmektedir²⁴.

Diğer taraftan, Fransa yenilikçi, sağlıklı, sürdürülebilir ve izlenebilir bir tarım ve tarımsal gıda sektörü hedefi doğrultusunda Fransa 2030 Programı kapsamında dijital teknoloji, robotik ve genetik olmak üzere üç başlıkta üçüncü tarım ve gıda devrimini hızlandırmak için 2,3 milyar avro yatırım yapmaktadır.

Bu çerçevede, tarımsal inovasyonda da Avrupa'da lider konumda olan Fransa, gıda teknolojisi ve tarım teknolojisi olarak listelenen 200'den fazla start-up ve şirket ile Avrupa'nın en büyük

²¹ <https://www.lesechos.fr/politique-societe/gouvernement/exclusif-la-souverainete-alimentaire-de-la-france-sous-pression-2078528>

²² <https://www.insee.fr/fr/statistiques/8680632>

²³ <https://www.ecologie.gouv.fr/politiques-publiques/strategie-nationale-alimentation-nutrition-climat-2025-2030>

²⁴ <https://www.lesechos.fr/industrie-services/consos-distribution/changement-climatique-laction-coutera-cher-a-lagriculture-mais-moins-que-linaction-2207016>

ekosistemlerinden birine sahiptir. 2015 yılından bu yana özellikle tarım makineleri, hassas tarım ve dijital çözümlerde kamu destekleri güçlendirilmiştir. Ayrıca, Fransız hükümeti, tarım sektöründe sera gazı emisyonlarını 2050 yılına kadar %46 oranında azaltmayı taahhüt etmektedir. Bu amaçla, agro-ekolojik geçiş, tarımsal robotik ve dijital ve bağlantılı tarım için sistemler ve ekipmanlar geliştirmeye çalışmaktadır²⁵.

Fransız Gümrük İdaresi verilerine göre, tarımsal ihracat 2025 yılında toplam ihracattan %3,2 pay alarak 19,3 milyar avro düzeyinde gerçekleşmiştir. Tarımda ticaret dengesinde yıllardır süregelen azalış trendi yerini negatif dengeye bırakmış ve 309 milyon avro dış açık verilmiştir. Tarım ithalatı ise üst üste altı yıl artarak ve bir önceki yıla göre 1,6 milyar avro yükselerek, 19,6 milyar avro ile tarihi bir seviyeye ulaşmıştır.

Diğer taraftan, işlenmiş ürünlerin (içecekler, süt ürünleri, yağlar, müstahzarlar, et, makarna ve ekmekek vb.) ticaretinin güçlü olduğu Fransa'da, 2025 yılında 64,9 milyar avro ihracat, 64,3 milyar avro ithalat gerçekleştirilmiş ve tarım ve gıda ürünleri dış ticareti dengesi son dokuz yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. (578 milyon avro) Böylece, 1977 yılından beri ilk defa Fransa'nın tarım ve gıda ürünleri fazlası eriyerek toplamda 269 milyon avroya gerilemiştir.

Şarap ihracatına uygulanan yeni gümrük vergileri ile kakao ve kahve ithalatındaki yüksek fiyatların, rekabet gücündeki uzun vadeli düşüşü daha da artırdığı sektör uzmanları tarafından belirtilmektedir. Fransa için genellikle öncü bir kategori olan buğday ihracatı da 2024 yılındaki kötü hasattan olumsuz etkilenmiştir. Çiftçi sendikaları ayrıca, sıkı idari ve çevresel düzenlemelerin dünya pazarlarında kendilerini dezavantajlı konuma düşürdüğünü ve daha gevşek standartlar altında üretilen ithal ürünlerle rekabet etmeyi imkansız hale getirdiğini belirtmektedir. AB ile Brezilya, Arjantin, Uruguay ve Paraguay arasında yapılan ve bloğun yıllarca süren çekişmelerin ardından kısa süre önce sonuçlandığı MERCOSUR ticaret anlaşması da sektörün rekabet kaygılarını artırmaktadır.²⁶

Sanayi

Fransa'da sanayi sektörü, GSYİH'nin yaklaşık %18–20'sini oluşturmaktadır. Küresel rekabetin artması, teknolojinin hızla değişmesi ve çevre kurallarının giderek sıkılaşması gibi zorluklara rağmen sektör önemli bir istihdam kaynağı olmaya devam etmektedir. Ülke genelinde 7,6 milyondan fazla kişiye doğrudan/dolaylı iş imkânı sağlayan yaklaşık 260 bin sanayi işletmesi bulunmaktadır. 274 milyar avro tutarında katma değer yaratan sektörün en yoğun olduğu bölgeler, Auvergne-Rhône-Alpes, Île-de-France ve Nouvelle-Aquitaine'dir²⁷.

Havacılık ve savunma, otomotiv, ilaç ve kimya, lüks tüketim ile gıda ve içecek sektörü sanayinin öne çıkan sektörleridir.

Son yıllarda enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve tedarik zincirlerinde yaşanan aksaklıklara karşı, Fransız hükümeti, "yeniden sanayileşme" hamlesi ile özellikle yeşil enerji, elektrikli araç bataryaları, yarı iletkenler ve hidrojen gibi stratejik alanlara güçlü destekler sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2021 yılından bu yana uygulanmakta olan France 2030 Planı önemli bir yol haritası

²⁵ <https://www.businessfrance.fr/investir-en-france/secteurs-cles-en-france/filiere-agricole-et-agroalimentaire>

²⁶ <https://www.ft.com/content/c2729975-892e-493b-b2d8-e49347f2c1c7>

²⁷ <https://www.franceindustrie.org/tableau-de-bord-mensuel/>

niteliğindedir. Ülkenin yüksek kamu borcu ve bütçe açığı, artan faiz maliyetleri söz konusu planda bütçe kesintileri yapılmasına yol açsa da doğrudan yabancı yatırımlar devam etmektedir.

EY (https://www.ey.com/en_q1) tarafından her yıl gerçekleştirilen Yatırım Barometresine göre, Fransa, 2024 yılında yeniden doğrudan yabancı yatırımlarda düşüş kaydeden Avrupa'da, Birleşik Krallık ve Almanya'nın önünde, üst üste 6. yıl Avrupa'nın en çok doğrudan yabancı yatırım çeken ülkesi olmuştur. Fransa, aynı zamanda endüstriyel yatırımlar ve Ar-Ge yatırımları açısından da Avrupa'nın bir numaralı destinasyonu olmaya devam etmektedir. Yabancı yatırımcıların ağırlıklı olarak yapay zekâ ve kuantum, enerji alanlarına yatırım yaptığı ülkede yatırımların %75'inin Île-de-France dışında gerçekleştirilmesi; kurulum ve genişletmelerin %33'ünün 100.000'den az nüfusa sahip bölgelerde yer alması ve yaratılan istihdamın %30'unun bu bölgelerde gerçekleşmesi Fransız hükümeti tarafından olumlu karşılanmaktadır²⁸.

Fransız İstatistik Kurumu'nun (INSEE) Mart 2026'da yayımladığı sanayi verilerine göre, 2023 yılında sanayi sektörü Fransa'da 322.386 işletmeye ev sahipliği yapmaktadır. Bu işletmeler 1.544 milyar avroluk bir ciro gerçekleştirmiş ve 368 milyar avroluk bir katma değer yaratmıştır. 2024 yılı sonunda, sanayi sektöründe 3,3 milyon kişi ücretli olarak çalışmaktadır. Büyük işletmeler (GE) ve orta ölçekli işletmeler (ETI), çalışanların %69'unu, katma değer %79'unu ve vergi cirosunun %85'ini oluşturmaktadır.

Sanayi, imalat sanayisini; ayrıca madencilik, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile su üretimi ve dağıtımı, kanalizasyon, atık yönetimi ve kirlilik giderme faaliyetlerini de kapsamaktadır. İmalat sanayisi, tam zamanlı eşdeğer çalışan sayısı, katma değer ve ciro açısından sanayi sektörünün yaklaşık %83'ünü oluşturmaktadır. Sanayi, üretim sürecinde çok sayıda girdi kullandığından bu alandaki işletmelerin katma değer oranı, tarım ve finans sektörü hariç ticari sektörlerdeki tüm işletmelerin ortalamasının altında kalmaktadır (2023 yılında %24'e karşı %28). Bununla birlikte, sanayi işletmeleri daha yüksek bir kâr marjı elde etmektedir (%36'ya karşı %31). Sanayi işletmeleri, diğer sektörlerdeki işletmelere göre dış pazara daha fazla yöneliktir. (Cirosunun %38'i)²⁹

2025 yılında, Fransa'daki yeniden sanayileşme dengesiz bir şekilde ilerlemiştir. Devletin Sanayi Barometresi verileri, yeni tesislerin kurulmasının savunma, havacılık sektörünün belirli alanları ve enerji dönüşümüyle ilgili faaliyetlerde yoğunlaştığını göstermektedir. Otomotiv, kimya ve birçok ara sektörde ise tesis kapanışları kaydedilmiştir. Genellikle kamu siparişleri, planlanmış yatırım programları veya ulusal stratejik önceliklerle bağlantılı olan orta vadeli bir pazar görünürlüğünden bazı sivil ve askeri havacılık segmentleri, mekanik, elektronik, gömülü sistemler ve malzeme faaliyetleri istifade etmiştir. 2025 yılında enerji dönüşümüyle ilgili endüstriyel faaliyetler de elektrikli ekipman, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm ve bazı karbon azaltma teknolojileri alanlarında yeni tesislerin açılmasıyla olumlu bir dinamik sergilemiştir. Buna karşılık, otomotiv ve kimya sektörleri, artan uluslararası rekabet ortamında, düzenleyici baskılar, artan üretim maliyetleri ve talep belirsizliği ile karşı karşıya kalmıştır.

²⁸ <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/diplomatie-economique-et-commerce-exterieur/actualites-liees-a-la-diplomatie-economique-et-au-commerce-exterieur/2025/article/attractivite-resultats-du-barometre-ey-15-05-25>

²⁹ https://www.insee.fr/fr/outil-interactif/5367857/tableau/70_SAC/73_IND

Öte yandan, bir dizi ortak kısıtlama, sanayi dokusunun tamamı üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bunlardan ilki insan kaynakları ile ilgilidir. İşgücü bulma zorlukları, işgücünün yaşlanması ve yetkinlik eksikliği, gelecek vaat eden sektörler de dahil olmak üzere sanayideki büyümeyi sınırlamıştır. Baromètre Industrie en Mouvement, üretim modernizasyonundaki yavaşlamada teknik beceri eksikliğinin rolünü vurgulamıştır. İkinci kısıtlama, enerji maliyetlerindeki dalgalanma olmuştur. Bu durum, kimya ve plastik başta olmak üzere tüm sektörler üzerinde ağır bir yük yaratmaktadır. Bu bağlamda, enerji tasarrufu veya karbonsuzlaştırma önlemlerini hızla uygulayabilen sektörler, göreceli bir avantaj elde etmiştir. Ayrıca yeni endüstriyel arazilerin açılması ile iklimsel baskı altındaki bölgelerde, bazı endüstriyel faaliyetlerin gelişimi ve su tasarrufu arasında denge kurulması ihtiyacı sanayi sektörünün önündeki diğer sorunlardır. 2030 yılına kadar kullanıma hazır araziler sunmak amacıyla 55 alan 2024 yılında, "Site clé en main France 2030" sertifikası almıştır. Yüksek potansiyele sahip bu alanlar, ön hazırlık çalışmalarını hızlandırmalarına olanak tanıyan kredilerden yararlandırılmaktadır.

2025 yılında otomotiv sektörü, özellikle içten yanmalı motorlarda uzmanlaşmış tedarikçileri etkileyen önemli sayıda tesis kapanışı yaşamıştır. Elektrikli araçlarla ilgili faaliyetler, daha az bileşen ve daha az endüstriyel işgücü gerektirdiğinden bu dönüşüm kısa vadede Fransa'da eşdeğer endüstriyel hacimler yaratmamış ve net üretim kapasitesi kaybına yol açmıştır. Kimya sektöründe de özellikle enerji maliyetlerine ve çevre gerekliliklerinin sıkışmasına maruz kalan temel kimya ve bazı ara segmentleri olumsuz etkilenmiştir. Karbon salımının azaltılması ve süreçlerin modernizasyonu için gereken yatırımlar yüksek seviyede kalırken, pazar görünürlüğü endüstriyel kararların sürdürülebilir bir şekilde alınabilmesi için yetersiz kalmıştır. Tarımsal gıda, hacim açısından Fransa'nın başlıca endüstriyel sektörlerinden biri olmaya devam etmiş ancak yatırımlar, yeni kapasiteler yaratmaktan ziyade üretim araçlarının modernizasyonu, otomasyon ve çevresel uyumluluk üzerine yoğunlaşmıştır. Plastik endüstrisi 2025 yılında özellikle kırılğan bir yapı sergilemiştir. Faaliyetleri, özellikle otomotiv ve inşaat gibi gerileyen veya yeniden yapılanma sürecinde olan sektörlerle büyük ölçüde bağımlı kalmıştır. Sektör göstergeleri, faaliyetlerde bir yavaşlama, marjlar üzerinde artan baskı ve işgücü ayarlamalarına işaret etmiştir. Endüstriyel projeler çoğunlukla geri dönüşüm ve dögüsel ekonomiye yönelmiş, ancak kısa vadede geleneksel kullanım alanlarındaki gerilemeyi telafi edememiştir.³⁰

Öte yandan, Fransa'nın dış ticaretinde imalat sanayi ürünleri ihracatı, 2025 yılında 550,9 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Hava taşıtları, otomotiv, ilaç, makine ve ekipmanları ile kimyasallar en fazla ihracata konu olan ürün grupları iken, ithalatta ise başta inşaatta kullanılan otomasyon ürünleri, makine ve ekipman, ilaç, kimyasal, elektrikli ekipman, rafine petrol, hava aracı imalatında kullanılan ürünler ile hazır giyim ve otomotiv yan sanayi önde gelen sektörlerdir. Havacılık ve uzay sektörü ihracatı, 2019 seviyesini aşarak, 2025 yılında rekor seviyeye ulaşmış ve Fransa'nın ABD'nin ardından dünyanın ikinci büyük ihracatçısı konumunu pekiştirmiştir. (+32,6 milyar avro). Otomotiv sektörü dış ticaret dengesi de (+2,2 milyar avro) iyileşmiştir. Bunun nedeni, hibrit ve elektrikli araç ticaretinin artmasıyla birlikte, içten yanmalı araç ihracatındaki düşüşün ithalatındaki düşüşten daha fazla olmasıdır. Tarım ve gıda ürünleri sektörünün dış ticaret fazlası, +0,2 milyar avro ile, tarihi olarak düşük bir seviyeye ulaşmıştır. Tarım ürünleri için ticaret dengesi 2025 yılında negatife dönmekte ve özellikle gıda sanayinde,

³⁰ <https://www.gifec.org/fr/actualite/secteurs-industriels-2025-quelles-filieres-ont-resiste-lesquelles-ont-decroche>

ihracatın ithalatı geride bırakması nedeniyle kötüleşmektedir. Kimya sektörü dış ticaret fazlası, ilaç sektörü dış ticaret fazlası gibi kötüleşmektedir. İlaç ihracatı, ithalatın daha hızlı artmasına rağmen dinamik bir seyir izlemektedir. Diğer taraftan, havacılık ihracatı, Covid-19 salgını öncesi seviyesini aşarak yeni bir rekor kırmıştır.³¹

Lüks Sektörü:

Fransa, yüksek işçilik ve kaliteye dayalı markalarını etkin bir pazarlama stratejisi ile lüks alıcılara sunmada dünya çapında lider konumdadır. Paris, moda, mücevher, kozmetik ve haute couture'de önemli bir merkezdir. Fransız lüks pazarı moda, aksesuar, parfüm, kozmetik, mücevher, saat, deri ürünleri, şarap, alkollü içkiler ve konaklama dahil olmak üzere çeşitli kategorilerde geniş bir ürün ve hizmet yelpazesi sunmaktadır. Lüks moda, mücevher ve kozmetik sektöründe dünyanın en değerli markaları arasında Fransız Louis Vuitton, Hermès, Chanel, Dior, Cartier ve YSL gibi Fransız şirketleri yer almaktadır. Fransız lüks markaları, Çin'de talebin daralması ve Rusya pazarındaki yaptırımlar nedeniyle yönünü ABD ve Orta Doğu'ya çevirmekle birlikte İran savaşının etkileri olacağı tahmin edilmektedir.

Lüks segmentteki büyüme son yıllarda hız kesmiş ve 2025 yılında daha yatay bir seyir izlemiş olup, sektörde "ultra lüks" ve "erişilebilir lüks" arasında bir ayrışma da ön plana çıkmaya başlamıştır.

Çin kaynaklı talepteki zayıflama, Fransız lüks markaların satışlarına yansırken, şarap ve şampanya grubunda da Çin ve ABD kaynaklı bir ihracat düşüşü yaşandığı, ticari savaşlardan olumsuz etkilenildiği belirtilmektedir. Öte yandan, parfüm/kozmetik segmentinde hızlı büyüme trendi gözlenmektedir.

Fransız lüks markalar, diğer sanayi dallarında olduğu gibi daha döngüsel bir ekonomik model benimsemektedir. Net sıfır hedefleri ve tedarik zinciri izlenebilirliği gibi sürdürülebilirlik taahhütleri takip edilmektedir. Ayrıca dijital teknolojilere adaptasyonda, e-ticaret kanallarının kullanımında da lüks markalar stratejik öncü rol oynamaktadır. Bu kapsamda, Vinted ve Vestiaire Collective gibi platformlarda üst segment ürünler rağbet görmektedir.

Lüks sektöründe toplam istihdam yapısına bakıldığında, hazır giyim, deri mamulleri, saat ve mücevheratın önde geldiği, şaraplar ve alkollü içecekler, parfüm ve kozmetik ürünleri, gastronomik restoranların diğer önemli istihdam kaynakları olduğu bilinmektedir.

Fransa ayrıca lüks şişe üretiminde de dünya lideridir. Seine-Maritime bölgesinde bulunan, Bresle Vadisi'nde parfüm, alkollü içecek ve kozmetik alanlarında kullanılmak üzere dünyada kullanılan tüm lüks şişelerin önemli bir kısmı üretilmektedir. Kozmetik Vadisi olarak da bilinen ve AR-GE merkezlerinin bulunduğu bu kümelenme bölgesinde Sisley'den, Shiseido'ya Coty'den, Clarins'e toplam 6.300'den fazla kuruluş (bunların %85'i mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler ile tüm dünya liderleri) 71 milyar avro ciro büyüklüğü ile yaklaşık 226.000 kişiye istihdam sağlamaktadır.³²

³¹ <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/2026/02/06/rapport-2026-sur-le-commerce-exterieur-de-la-france>

Hizmetler

GSYİH'nın yaklaşık %70'ini oluşturan hizmetler sektörü, geleneksel olarak ekonominin itici güçlerinden olmaya devam etmekte ve dış ticareti 1988'den beri fazla vermektedir. Trademap nihai verilerine göre (2024), Fransa'nın hizmet sektörü ihracatı 369,7 milyar avro ve ithalatı ise 314,6 milyar avro düzeyinde gerçekleşmiştir.

Dış ticaret dengesinin pozitif olduğu başlıca hizmet sektörleri seyahat, finans, diğer iş hizmetleri iken müteahhitlik ve bilişimde dış ticaret dengesi negatiftir.

Fransız İstatistik Kurumu INSEE'nin Mart 2026 verilerine göre finans dışı ticari hizmetler sektöründe 2,3 milyondan fazla işletme bulunmaktadır. (2023) Bu işletmeler 995 milyar avro ciro ve 475 milyar avro katma değer yaratmaktadır.

2024 yılı sonunda, 7,5 milyon kişi (geçici işçiler dahil) ağırlıklı olarak finans dışı ticari hizmetler sektöründe ücretli olarak çalışmaktadır. Bu alanda işletmelerin neredeyse tamamı KOBİ ve mikro işletme statüsündedir. Bu sektörün istihdam ve katma değer içindeki ağırlığı, tarım ve finans dışı ticari sektörlerdeki tüm işletmelerin toplamından daha fazladır: çalışanların %51'i (karşılaştırma: %47) ve katma değer %49'u (karşılaştırma: %42).

Finansal olmayan ticari hizmetler beş alt sektörden oluşmaktadır. 2023 yılında, işletmelere yönelik hizmetler, finansal olmayan ticari hizmetlerin katma değerinin yaklaşık yarısını, bilgi ve iletişim hizmetleri ise dörtte birini oluşturmaktadır. Konaklama ve yemek hizmetlerinin katma değere katkısı gayrimenkul faaliyetlerinin katkısına yakın olsa da, istihdamdaki ağırlığı tamamen farklıdır: emek yoğun bir faaliyet olan konaklama ve yemek hizmetleri, çalışanların %19'unu istihdam ederken, sermaye yoğun bir faaliyet olan gayrimenkul faaliyetlerinde bu oran %4'tür.³³

OECD'nin Hizmet Ticareti Kısıtlayıcılık Endeksi'ne (STRI) göre Fransa'nın 2025 STRI endeksi, OECD ortalamasının üzerindedir. Ancak, STRI örneklemindeki tüm ülkelerle karşılaştırıldığında nispeten düşüktür. Endeks, 2024 yılına kıyasla değişmemiştir. Ülkenin hizmetler alanındaki düzenleyici ortamı, son birkaç yıldır nispeten istikrarlı seyretmiştir. Tüm ülkelerin sektör ortalamasıyla karşılaştırıldığında, kurye hizmetleri Fransa'da en açık sektörken, hukuk hizmetleri en kısıtlı sektördür.³⁴

Fransa'da teknolojik dönüşüm ve dijitalleşme çabaları son yıllarda hem kamu hem özel sektörde ivme kazanmıştır. Gerek Fransa Relance Planı, gerekse Fransa 2030, temel dijital teknolojilerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına, bulut, siber güvenlik, yapay zeka, kuantum gibi dijital özerklik sağlayacak teknolojilere dayalı projelere ciddi oranda destek vermektedir. French Tech, son 10 yılda dünyaya açılan 18.000 "start-up"a destek vererek 450.000 istihdam sağlamıştır. French Tech markasının öncülüğündeki inovasyon ekosistemlerine verilen destek, yapay zeka, siber güvenlik veya kuantum alanlarında stratejik bir işletme ağı oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Pacte yasası, araştırmacı-girişimci statüsünü kolaylaştırarak araştırma ile sanayileşme arasındaki bağı pekiştirmektedir. French Tech 2030 programı, 353 patent

³³ https://www.insee.fr/fr/outil-interactif/5367857/tableau/70_SAC/75_SER

³⁴ https://www.oecd.org/en/publications/oecd-services-trade-restrictiveness-index-country-notes_4c1d2b0d-en/france_08351929-en.html

başvurusu, Fransa'da Ar-Ge'ye yapılan 130 milyon avrodan fazla yatırım ve kurulmuş/kurulmakta olan 45 fabrikaya destek sağlamıştır.³⁵ 2017 yılında Fransa'da sadece 3 adet "unicorn" varken Mart 2026 itibarıyla Fransa'da 28 adet "unicorn" bulunmaktadır. 2025 yılının önde gelen unicornları Mistral AI, Doctolib, Back Market, Content Square, Qonto, Alan, Sorare, Verkor, Mirakl ve Poolside olarak gösterilmektedir.

Fransa genelinde sağlık ve biyoteknoloji, spor teknolojisi, bluetech, siber güvenlik, proptech, fintech gibi alanlarda faaliyet gösteren 55 teknopolde, 20 binden fazla şirket bulunmaktadır. Avrupa'nın ilk, Fransa'nın ise en büyük teknolojik merkezi olan Sophia Antipolis (1984), ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü), Skema İşletme Okulu ve ERCIM (Avrupa Bilişim ve Matematik Araştırma Konsorsiyumu) gibi çok sayıda uluslararası kuruma ve Amadeus, Avanade, 3Roam, Air France, Cisco, Accenture, Broadcom, Intel, Huawei, IBM, Lionbridge ve Orange gibi 2.500'den fazla teknoloji şirketine ev sahipliği yapmaktadır.

Öte yandan, dünya ekonomilerini inovasyon kabiliyetlerine göre sıralayan Küresel İnovasyon Endeksi'ne göre Fransa 2025 yılında 139 ekonomi arasında 13. sırada yer almıştır.

Ulaştırma

Fransa, Avrupa kıtasındaki stratejik konumu ile ulaşım sektöründe söz sahibi ülkelerden biridir. 100 civarındaki havalimanı, 60'dan fazla deniz ticaret limanı (Dunkerque, Le Havre, Rouen, Nantes Saint-Nazaire, La Rochelle, Bordeaux, Marseille v.b.), 1,2 milyon km. uzunluğunda karayolu, 28 bin km.'ye yakın demiryolu ağı ve yaklaşık 12 bin km. otoyol uzunluğu ile farklı taşıma modellerinde gelişmiş bir altyapısı vardır.³⁶

Fransa Ekolojik Dönüşüm Bakanlığı İstatistik Servisi (SDES) tarafından Kasım 2025'te açıklanan verilere göre 2024 yılında toplam ulaşım harcamaları 536,8 milyar avroya ulaşarak, 2023 yılına göre değer bazında %2,5 artış göstermiştir. Bu haliyle, ülkede ekonomik faaliyetlerin büyümesinin yavaşlaması ile mal ve yolcu taşımacılığı fiyatlarındaki zıt eğilimler karşısında, ulaşım harcamaları koronavirüs pandemisi öncesi seviyesini %20,1 oranında aşmıştır. Sigorta hariç toplam ulaşım harcamalarının %80'ini oluşturan hane halkının bireysel ulaşım harcamaları %0,4 artışla yavaşlarken, fiyatların durgun olduğu bir ortamda toplu ulaşım harcamaları %8,4 artmıştır. Ulaşım ile ilgili kamunun ana gelirleri, 2024 yılında %5,4 artışla 66 milyar avroya ulaşmıştır. Ulaşım altyapısı (karayolu ağı, ana demiryolu ağı ve kentsel toplu taşıma) yatırım harcamaları, 2024 yılında yeniden artarak, (+%3,9) 27,3 milyar avro düzeyinde gerçekleşmiştir.³⁷

Eurostat nihai verilerine göre (2022), Fransa, ulaşım ve depolama alanında 187,8 bin şirket ve 1,49 milyon istihdam ile 285,9 milyar avroluk katma değer sağlamaktadır. Almanya hem katma değer (%22,1) hem de istihdamda (%24,5) üye devletler arasında en yüksek seviyeleri kaydederken Fransa ikinci sırada yer almıştır. (%14,4 katma değer; %12,2 istihdam)³⁸.

³⁵ <https://lafrenchtech.gouv.fr/fr/programme/french-tech-2030/#toc-le-dossier-de-presse>

³⁶ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/edition-numerique/chiffres-cles-transports/fr/33-infrastructures-de-transport>

³⁷ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/bilan-annuel-des-transports-en-2024?list-actu=true>

³⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Businesses_in_the_transportation_and_storage_sector

Demiryolu: Fransa, esas olarak devlete ait SNCF (Société Nationale des Chemins de fer Français) şirketi tarafından işletilen kapsamlı ve verimli bir demiryolu ağına sahiptir. Fransız demiryolu ağı, Paris, Lyon, Marsilya ve Bordeaux gibi büyük şehirleri birbirine bağlayan yüksek hızlı TGV (Train à Grande Vitesse) hatlarının yanı sıra bölgesel ve banliyö demiryolu hizmetlerini de içermektedir. Ülkenin yüksek hızlı demiryolu ağı, yolcular için hızlı ve rahat seyahat seçenekleri sunan dünyanın en kapsamlı ve gelişmiş ağlarından biridir. SNCF Voyageurs, geçen yıl cirosunda %3 artış kaydederek TGV'lerde 168 milyon yolcu ile rekor kırmıştır. Keolis ve Geodis'in lojistik faaliyetlerinin gerilemesi nedeniyle cirosunda yaşadığı düşüşü, trenlerdeki bu yolcu rekoru ile dengelemiş ve 2025 yılında 43 milyar avro ciro elde etmiştir.³⁹

Karayolu: Kara taşımacılığında Fransa, Vinci Autoroutes ve Sanef gibi şirketler tarafından işletilen gelişmiş bir otoyol ağına sahiptir. Ayrıca kuzey ve güney bölgelerini birbirine bağlayan A6 ve A7 otoyolları, "Autoroute du Soleil" (güneş otoyolu) olarak adlandırılmaktadır.

Şehir içi ulaşım sistemleri incelendiğinde, Paris, Lyon, Marseille ve Lille gibi büyük şehirlerde toplu taşıma altyapısının oldukça gelişmiş olduğu görülmektedir. Bu şehirlerde metro, tramvay, otobüs ve banliyö demiryolu sistemleri entegre bir şekilde hizmet vermektedir. Paris'te RATP metro, tramvay ve otobüs ağlarını işletirken, SNCF ile birlikte RER (Réseau Express Régional) banliyö hatlarının işletimini paylaşmaktadır. Rennes ve Toulouse gibi daha küçük şehirlerde ise otomatik metro (VAL sistemi) ve otobüs ağları ön plana çıkmaktadır.

Havayolu: Fransız havacılık sektörü 2024 yılında %0,2 daralarak 27.206,5 milyon dolarlık bir piyasa değerine ulaşmış olup, 2024-2029 döneminde %36,8 artışla 37.222,8 milyon dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Hava taşımacılığında Fransa'da orta derecede parçalanmış bir yapı gözlenmektedir. Sektörün önde gelen oyuncularını olan Air France, KLM, ve Deutsche Lufthansa'nın yanı sıra EasyJet, Transavia, Eurowings ve Ryanair gibi düşük maliyetli taşıyıcılar da pazarda yer almaktadır. Agresif fiyatlandırma, hizmet farklılaştırması, yüksek giriş engelleri ve müşterilerin kolayca başka şirketlere geçebilmesi, sektördeki rekabeti artırmaktadır. Birleşmeler, ortaklıklar ve teknolojik yenilikler, verimliliği ve farklılaşmayı artırmayı amaçlamakta ve sektörün büyümesi sürerken rekabeti bir miktar hafifletmektedir. Pazarın büyümesi, artan yerel ve uluslararası seyahat talebinden kaynaklanmaktadır. Fransa'nın stratejik coğrafi konumu, ülkeyi özellikle Avrupa, Afrika ve Kuzey Amerika arasında önemli bir uluslararası hava trafiği merkezi haline getirmektedir. Sürdürülebilirlik bir öncelik haline geldikçe ve teknolojik gelişmeler operasyonları dönüştürmeye devam ettikçe, havayolları, yasal kısıtlamalar ve ekonomik engeller karşısında rekabet avantajlarını korumak için stratejik olarak uyum sağlamak zorunda kalmaktadır⁴⁰.

Paris'teki büyük uluslararası havalimanlarının (Charles de Gaulle Havalimanı ve Orly Havalimanı) yanı sıra Lyon, Marsilya, Nice ve Toulouse gibi şehirlere hizmet veren bölgesel havalimanlarıyla güçlü bir havacılık endüstrisine sahiptir. Ülkedeki en işlek havaalanı olan Paris'teki Charles de Gaulle Havaalanı'nın yalnızca geçen yılki yolcu trafiği 72 milyondur. Fransız Havaalanları Birliği (UAF-Union des aéroports français) verilerine göre, Fransız havaalanları geçen yıl 210,5 milyon yolcuya hizmet vermiş olup, bu rakam bir önceki yıla göre %2,2 artış, ancak koronavirüs pandemisi öncesine kıyasla %1,8'lik bir düşüşe işaret

³⁹ <https://www.lechotouristique.com/article/sncf-un-chiffre-daffaires-stable-en-2025-avec-des-benefices-en-hausse>

⁴⁰ Airlines in France, Marketline Industry Profile, October 2025

etmektedir. UAF'e göre 2025 bütçesinde planlanan uçak bileti vergisinin üç katına çıkarılması, Fransız yolcu sayısını etkilemiş gibi görünmese de, başta Ryanair gibi düşük maliyetli havayolları olmak üzere bazı havayollarını Fransa'daki faaliyetlerini azaltmaya sevk etmiştir. Bunun yanı sıra bölgesel savaşların tetiklediği enerji krizinin devam etmesi halinde, Fransız havalimanlarının Avrupa'daki emsallerine göre geride kalmasına yönelik endişeler bulunmaktadır.

Denizyolu: Uzun bir kıyı şeridine sahip olan Fransa, Atlantik Okyanusu, Manş Denizi ve Akdeniz boyunca uzanan limanlarıyla önemli bir denizcilik ülkesidir. Marsilya, Le Havre, Dunkirk ve Bordeaux gibi limanlar konteyner taşımacılığı, dökme yük ve yolcu feribotları dahil olmak üzere önemli hacimlerde yük elleçlemektedir. Özellikle Marsilya ve Cannes gibi limanları yolcu gemilerinin uğrak noktalarıdır. Fransa, Seine ekseninde büyük bir nehir-deniz limanına (Haropa-Port) ve dünya pazarında yer alan dokuz adet Avrupa ölçeğinde büyük deniz limanına sahiptir. Bu büyük deniz limanlarının beşi anakarada (Dunkerque, Nantes- Saint-Nazaire, La Rochelle, Bordeaux ve Marsilya), dördü ise denizaşırı bölgelerde (Guadeloupe, Martinik, Guyana, La Réunion) bulunmaktadır. SDES'in Mart 2026 verilerine göre 2023 yılında, Fransız limanlarından geçen denizyolu yük taşımacılığı %4,3 azalarak 326,0 milyon ton seviyesine gerilemiştir.⁴¹

Çeşitli malların konteynerli taşımacılığı son birkaç on yılda büyük ölçüde artmış olup, Fransız limanlarındaki trafiğin yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Şarap ve alkollü içeceklerde dünyanın önde gelen limanı olan HAROPA PORT (Le Havre + Rouen + Paris limanlarının birleşimi) Avrupa'nın en büyük entegre nehir-deniz sistemidir ve La Rochelle limanı ile birlikte Fransız tahıl ihracatında kilit rol oynamaktadır. Büyük Fransız limanlarında elleçlenen trafiğin önemli bir bölümünü oluşturan hidrokarbonların Fransız tüketim ve sanayisindeki rolü göz önüne alındığında, limanlar ülkenin enerji arzını güvence altına almaktadır. Özellikle Fransa'nın başlıca limanlarında Marsilya, Avrupa'nın üçüncü büyük hidrokarbon limanı olarak toplam hidrokarbon trafiğinin yaklaşık %60'ını oluşturmaktadır.⁴²

Ulusal Liman Stratejisi (NPS), ticari limanların ekolojik ve enerji dönüşümünü hızlandırmayı dört ana önceliğinden biri olarak belirlemiştir. Bu, özellikle sürdürülebilir kalkınmanın çeşitli boyutlarını dikkate alan ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını teşvik eden altyapıların geliştirilmesini kapsamaktadır.

Turizm

Turizm sektörü, Fransa'da doğrudan ve dolaylı etkileriyle yaklaşık 2 milyon kişiye istihdam sağlayan ve GSYİH'nin yaklaşık %7-8'ini oluşturan stratejik bir sektördür. Paris'teki Eyfel Kulesi dünyanın en çok ziyaret edilen ücretli anıtıdır. Fransa genelinde 45 UNESCO Dünya Mirası alanı bulunmaktadır. Fransa'da turizm harcamalarının toplamında yerli turistler daha büyük paya sahip olmakla birlikte, yabancı ziyaretçilerin kişi başı harcaması daha yüksektir. Paris, Lyon ve Marsilya gibi büyük şehirler kültürel ve iş amaçlı ziyaretçileri çekmeye devam ederken, Provence, Brittany ve Alpler gibi bölgeler doğa, açık hava ve mevsimsel turizm için yüksek talep görmektedir.

⁴¹ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/transport-maritime-de-marchandises>

⁴² <https://www.ecologie.gouv.fr/politiques-publiques/acteurs-activites-actualites-portuaires>

Fransa⁴³, küresel ekonomik zorluklara ve değişen seyahat alışkanlıklarına rağmen, 2025 yılında 102 milyondan fazla uluslararası ziyaretçi tarafından ziyaret edilmiştir. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Ticaret, Zanaat, Turizm ve Satın Alma Gücü Bakanı tarafından Şubat 2026'da açıklanan turizm bilançosuna göre Fransa'da turizmin ekonomik etkisi önemli ölçüde artmıştır. Buna göre, bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında 2025 yılında %9 artışla 77,5 milyar avro uluslararası gelir kaydeden Fransa'nın ödemeler dengesine turizmin 20,1 milyar avro pozitif katkı sağladığı bildirilmektedir. 2030 yılında 100 milyar avro turizm geliri hedeflenen ülkede geçtiğimiz yıl da Avrupalı turistler (İtalya, İspanya, Belçika, Hollanda) ağırlığını korumuş (%76) ve ticari/ticari olmayan konaklama tesislerinde toplam 743 milyon gecelemeye ulaşılmıştır. Asya'dan gelen turist sayısı, koronavirüs pandemisi öncesi döneme kıyasla hala geridedir. Ancak yine de belirgin bir artış söz konusudur. Japon pazarı, Çin pazarından daha hızlı toparlanmaktadır. Uluslararası turist başına ortalama harcama %7 artarak konaklama başına 760 avroya ulaşmıştır.

Fransa'ya gelen turist sayısındaki artışın yanı sıra 2025 yılında Fransızların da yurt dışına daha fazla seyahat ettikleri ve yurt dışındaki harcamalarının 57,4 milyar avro düzeyine yükseldiği açıklanmıştır. (2024'e göre %4 artış).

Fransız hükümeti, 2030 yılında sürdürülebilir turizmde bir numaralı destinasyon olma hedefi doğrultusunda çeşitli girişimler başlatmıştır. Bu kapsamda, devlet ve meslek federasyonları arasında hazırlanan su tasarrufu planlarının benimsenmesi, sektörün karbon ayak izinin ölçülmesi ve izlenmesi, turizm aktörlerine biyolojik çeşitliliğin korunması konusunda destek verilmesi, turizm akışlarının yönetimi stratejisi, erişilebilirlik ve çevreye duyarlılık konusunda etiketlerin kullanılması gibi önlemler alınmaktadır.

Madencilik

Fransa'nın yeraltı kaynakları arasında taş ocağı malzemeleri ile maden kaynakları (özellikle tuz, helyum ve çeşitli metaller) bulunmaktadır. Halen faaliyette olan bazı madenler tuz, boksit, Guyana'da altın ve Yeni Kaledonya'da nikelidir. Taş ocakları, inşaat malzemeleri (agregalar), inşaat ve süs taşları ile endüstriyel mineraller (örneğin talk, diyatomit) önemli bir madencilik faaliyetini temsil etmektedir. Agregalar ayrıca Fransız kıyılarının açıklarında da çıkarılmaktadır. Fransa ayrıca minerallerin ilk işlenmesine yönelik birçok faaliyete de ev sahipliği yapmaktadır (çimento, kireç, alçı üretimi ve ayrıca çok çeşitli metalurji faaliyetleri). Bu faaliyetler Çevre Kanunu ile düzenlenmektedir. Buna ek olarak, belirli maddelerin çıkarılması için Madencilik Kanunu hükümlerine uygunluk da aranmaktadır. (denizdeki madencilik faaliyetleri gibi).

Fransa'da madencilik sanayi 1,3 milyar avro, minerallerin dönüşümü 9,5 milyar avro, metalürji ise 26,3 milyar avro avroluk bir büyüklüğe sahiptir. Nikel ve manganezde Eramet, uranyumda Orano, endüstriyel minerallerde Imerys, altında Auplata ve altın ile boksitte Garrot Chaillac ülkenin önde gelen madencilik firmalarıdır⁴⁴.

⁴³ <https://www.atout-france.fr/fr/actualites/bilan-touristique-de-lannee-2025-avec-102-millions-de-visiteurs-la-france-pays-le-plus>

⁴⁴ <https://www.mineralinfo.fr/fr/ressources-minerales-france-gestion-0>

Uzun bir geçmişe sahip olan Fransız madenciliği kaynakların tükenmesi, ekonomik ve çevresel kaygılar ve küresel pazar dinamiklerindeki değişimler gibi faktörlerin bir araya gelmesi nedeniyle yıllar içinde önemli ölçüde gerilemiştir.

Geleneksel madencilik sektöründeki düşüşe rağmen yenilenebilir enerji teknolojileri, elektrikli araçlar ve dijital teknolojiler için kritik öneme sahip mineral ve metallerle olan ilgi arttığından, ülkede ekonomik büyümeye, çevre yönetimine ve inovasyona katkıda bulunabilecek sürdürülebilir madencilik kapsamında fırsatlar bulunmaktadır. Nitekim Fransa, düşük karbon ekonomisine geçiş için gerekli olan lityum, nadir toprak elementleri ve grafit gibi stratejik minerallerin potansiyel rezervlerine sahiptir.

Avrupa Birliği'nin kritik ham maddeler politikası ve enerji dönüşümü kapsamında, lityum, nadir toprak elementleri ve diğer stratejik minerallere olan talebin artması, Fransa'da sektörde yeniden canlanma beklentilerini güçlendirmektedir. Şubat 2025'te, Fransız Jeoloji ve Maden Araştırmaları Bürosu (BRGM) tarafından başlatılan Fransa'nın Maden Kaynaklarının Haritalanması Programı ile Fransa anakarası ve Guyana'da yer alan maden kaynaklarını tespit etmeye yönelik beş yıllık bir proje yürürlüğe konulmuş olup, 53 milyon avro bütçeli planlama ile stratejik metaller açısından zengin bölgelerin belirlenerek Fransa'nın kritik ham madde tedarikinin güvence altına alınması amaçlanmaktadır.⁴⁵ Diğer taraftan, çevresel kaygılar doğrultusunda Fransa'nın derin deniz madenciliğine karşı temkinli yaklaşımı ve sıkı düzenleyici çerçevesi, sektörün gelişimini sınırlayan temel faktörler arasında yer almaktadır.

2024 yılı Nisan ayında Fransız hükümeti, jeotermal enerji ve enerji dönüşümü açısından kritik öneme sahip lityum ve bakır gibi metallerin çıkarılmasına yönelik projeleri hızlandırmak amacıyla maden hukukunun modernizasyonunu gündeme getirmiştir. Bu kapsamda, çevresel standartlar korunarak izin süreçlerinin kısaltılması hedeflenmekte olup, araştırma ruhsatlarının işlem süresinin yaklaşık 16-18 aydan 8-9 aya düşürülmesi planlanmaktadır. Söz konusu reform, 2025 itibarıyla Avrupa Birliği'nin kritik ham maddeler politikalarıyla uyumlu şekilde kademeli olarak uygulanmaya devam etmektedir.⁴⁶

Enerji

Fransız enerji sektörü, değişen küresel dinamikler, çevresel kaygılar, teknolojik ilerlemeler ve sürdürülebilirliği teşvik etmeyi ve karbon emisyonlarını azaltmayı amaçlayan hükümet politikalarının etkisiyle önemli bir dönüşüm geçirmektedir. Fransız hükümeti bir yandan nükleer ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yaparken diğer taraftan binalarda, ulaşımda, sanayide ve kamu sektöründe enerji verimliliği önlemlerini teşvik etmektedir.

Fransa Ekolojik Dönüşüm Bakanlığı İstatistik Servisi (SDES) tarafından Mart 2026'da açıklanan verilere göre, enerji araştırma ve geliştirme alanındaki kamu yatırımları 2024 yılında 2,2 milyar avroya ulaşarak ülke GSYİH'sının %0,1'ini oluşturmuştur. Sabit avro bazındaki bu fon, 2023'e kıyasla %6, 2019'dan bu yana ise %43 artış göstermiştir.

⁴⁵ <https://www.brgm.fr/fr/actualite/communiqu%C3%A9-presse/nouveau-programme-identification-ressources-minerales-francaises>

⁴⁶ https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/documents/Mardi_DGPR_18%20avril%202023_r%C3%A9forme%20code%20minier.pdf

Büyük Avrupa projelerine yapılan önemli yatırımların itici gücüyle, nükleer ve hidrojen sektörleri son yıllarda sürdürülebilir bir büyüme kaydetmiştir. Fransa, kamu enerji Ar-Ge'sine ayrılan GSYİH payı açısından Avrupa ülkeleri arasında dördüncü sırada yer almaktadır.⁴⁷ 2050 yılına kadar karbon nötrlüğü hedefi çerçevesinde, işletmelere büyük ölçüde karbonsuz ve rekabetçi bir elektrik tedariki garanti eden Fransa, Avrupa'nın en büyük nükleer enerji parkına sahip ülke statüsündedir.

2024 yılında, Fransa'da üretilen elektriğin %94'ü karbon salımına yol açmayan kaynaklardan (nükleer ve yenilenebilir) sağlanmıştır. "France 2030" planı kapsamında, sanayinin karbon salımını azaltma sürecini desteklemek için halihazırda yaklaşık 27 milyar avro kaynak ayrılmıştır.⁴⁸

Nükleer enerji ile birlikte hibrit bir düşük karbon enerji modelini benimseyen Fransa'da Programmation Pluriannuelle de l'Énergie (PPE3), Stratégie Nationale Bas-Carbone (SNBC) ve France 2030 Programı kamu enerji politikasının temelini oluşturmaktadır. Bölgesel savaşların enerji arz güvenliğini tehdit etmesi nedeniyle petrol ve gaz bağımlılığını azaltmak isteyen ve nükleer enerjinin payını düşürme hedefinden vazgeçen Fransız hükümeti nükleer yatırımlara, elektrifikasyon ve enerji tasarrufuna ağırlık veren stratejiler yürütmeye başlamıştır.

Fransa, 2030 yılına kadar nihai enerji tüketiminde yenilenebilir enerjilerin payını %33'e çıkarmayı hedeflemekte olup, bu kapsamda güneş enerjisinde yaklaşık 48 GW, kara rüzgârında 31 GW ve biyogaz üretiminde 50 TWh seviyelerine ulaşılması öngörülmektedir.

AB Komisyonu'nun 2026 Enerji Raporuna göre Fransa'da nükleer enerji, enerji üretiminin ağırlıklı bir bölümünü oluşturmakta (2024: %71), yenilenebilir enerji %26,9 ile onu takip etmektedir. Nihai tüketimde enerji ürünlerinin payı ise sırasıyla petrol ürünleri %39,2, elektrik %26,5, doğal gaz %17,5 ve doğrudan kullanılan yenilenebilir enerji %13,1 olarak sıralanmaktadır⁴⁹.

Mart 2026 verilerine göre, 2024 yılında Fransa'nın birincil enerji üretimi %10,2 oranında artmıştır. Bu artışın başlıca nedeni, nükleer enerji üretiminin üst üste ikinci yıl artmasıdır (bir yılda %12,5 artış). Hidroelektrik için özellikle elverişli hava koşulları, rüzgar ve fotovoltaik kapasitelerinin geliştirilmesi sayesinde yenilenebilir elektrik enerjisi birincil üretimi de güçlü bir artış göstermiştir. 1.572 TWh birincil enerji üretiminin %73'ü nükleer, %17'si termik ve atık enerji, %9'u ise hidroelektrik, güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisinden elde edilmiştir.

Birincil enerji tüketimi çok az artarken (bir yılda %1,8), birincil tüketim ve üretimin oranı olan enerji bağımsızlığı oranı 4,6 puan artarak %61'e ulaşmıştır. Fiziksel ticaret dengesi bir yıl içinde %10 azalmıştır. Enerji amaçlı nihai tüketim istikrar kazanarak, 2021'den beri gözlemlenen düzenli düşüş eğilimini durdurmuştur⁵⁰.

⁴⁷ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/les-investissements-publics-dans-la-rd-en-energie-en-2024>

⁴⁸ <https://www.businessfrance.fr/nos-expertises/investir-en-france/pourquoi-choisir-la-france>

⁴⁹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2026>

⁵⁰ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/bilan-energetique-de-la-france-pour-2024>

Fransa'nın en büyük elektrik üreticisi olan EDF, referans elektrik fiyatlarının son dönemde 2020'deki COVID-19 salgınının başlangıcından bu yana en düşük seviyesine gerilediği, arz fazlasının oldukça yüksek olduğu bir pazarda faaliyet göstermektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının devreye girmesiyle fiyatlar düşerken, sanayi sektörünün elektrik talebi ise durgun seyrini sürdürmektedir. EDF tarafından Şubat 2026'da yapılan bir açıklamada, Fransa'daki nükleer enerji üretiminin son altı yılın en yüksek seviyesine ulaşmasına rağmen, 2025 yılı için temel karın, tüketim talebindeki düşüş nedeniyle bir önceki yıla göre %19 düşüşle 29,3 milyar avroya gerilediği bildirilmiştir. Şirket, 2025 yılında net yatırımların 24 milyar avroya ulaştığını ve bunun 7,1 milyar avrosunun yeni nükleer reaktörlerin geliştirilmesine ayrıldığını, bu tutarın da büyük ölçüde İngiltere'deki Hinkley Point C nükleer projesine aktarıldığını açıklamıştır. Önümüzdeki on yıl içinde altı yeni reaktör için tahmini 70 milyar avroya ihtiyaç duyulacağı; ilk reaktörün 2038'de faaliyete geçmesi beklenirken, 56 adet eskimiş reaktörün bakımı için ise 100 milyar avrodan fazla bir bütçe gerektiği ifade edilmektedir⁵¹.

Öte yandan, enerji arzını güvence altına almaya yönelik tüm politikalara rağmen Fransa'nın 2025 yılı itibarıyla 38,9 milyar avro hidrokarbon, elektrik ve 12,1 milyar avro rafine petrol ve kömür olmak üzere enerji sektöründe toplam 51 milyar avro dış ticaret açığı bulunmaktadır. (Askeri teçhizat ve eşik değerinin altındaki veriler hariç toplam dış ticaret açığı 90,3 milyar avrodur.) Bununla birlikte, 2025 yılında ticaret dengesindeki iyileşme, büyük ölçüde enerji sektöründen, özellikle de rafine petrol ve doğal hidrokarbonlardan kaynaklanmıştır. Enerji ürünleri dengesindeki 11,2 milyar avro iyileşmenin neredeyse yarısı, rafine petrol ürünleri dengesindeki artıştan (+5,4 milyar avro) ve %40'ından fazlası, sıvılaştırılmış doğal gaz, gaz halindeki doğal gaz ve ham petrolü içeren doğal hidrokarbon dengesindeki iyileşmeden dolaydır. (+4,7 milyar avro). Elektrik dengesindeki artış (+0,4 milyar avro) ise enerji dengesindeki iyileşmeye çok daha az katkıda bulunmuştur. 2025 yılında 5,4 milyar avroluk bir fazla ile elektrik dengesi, üst üste ikinci yıl tarihi bir seviyeye ulaşmış olup, 2000 yılından bu yana en yüksek seviyedir.

Enerji ithalatındaki düşüşün başlıca nedeni fiyatlardaki gerilemedir. 2025 yılında Fransa'nın enerji tedarik harcamaları %15,7 oranında azalarak 71,8 milyar avroya gerilemiştir. 2022'de tarihi bir zirveye ulaşan enerji ithalatı, 2023'te başlayan düşüşünü kademeli olarak yavaşlayan bir hızla sürdürmektedir (2023'te %33,1 ve 2024'te %17,6). Doğal hidrokarbonlar (-%14,0) ve petrol ürünlerinde (-%20,9) yaşanan düşüşe rağmen, enerji ithalatı yüksek kalmaya devam etmiştir. Elektrik ithalatı ise iki yıllık net gerilemenin ardından geçen yıl artmıştır. (+%13,2). Enerji ihracatı (-%7,2) ise 2025 yılında düşüş göstermiştir. Bu durumun başlıca nedeni, elektrik ihracatındaki artışın (+%7,8) telafi edemediği doğal hidrokarbon ihracatındaki düşüş (-%39,7) olmuştur⁵².

⁵¹ <https://www.reuters.com/business/energy/edf-profit-drops-19-2025-low-power-prices-2026-02-20/>

⁵² <https://lekiosque.finances.gouv.fr/Default.asp>

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Fransa, Avrupa'nın en büyük ikinci ekonomisi olarak, Türkiye için büyük bir ihracat potansiyeli sunmaktadır. Ülkemizden Fransa'ya yapılan ihracatta düzenli artış olmasına rağmen, mevcut potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilemediği görülmektedir.

Fransa pazarı, katı ancak öngörülebilir düzenlemelere sahip olup, giriş için stratejik planlama ve uzun vadeli yatırım gerektirmektedir. Avrupa Birliği üyesi olması nedeniyle AB ülkeleri mal ve hizmet üreticileri pazarda büyük bir paya sahiptir. Fransız firmalarının geleneksel tedarikçilerine bağlı kalma eğilimi ve "Made in France" hassasiyeti, yeni oyuncuların pazara girişini zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte, küresel tedarik zincirlerindeki değişimler, dijitalleşme ve sürdürülebilir üretim trendleri Türkiye için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Fransa pazarında kalıcı bir yer edinmek için büyük ölçekli kampanyalar, sponsorluklar ve ticaret heyetleri aracılığıyla Türk ürünlerinin kalitesi vurgulanmalı, fuarlar ve sektörel etkinliklere katılım sağlanarak doğrudan iş bağlantıları kurulmalıdır. Fransa'da yüz yüze ilişkiler hala büyük önem taşıdığı için firmalarımızın pazarda tanınırlıklarını artırmaları adına dijital pazarlama ve sosyal medya kanallarını aktif bir şekilde kullanmaları gerekmektedir.

Fransa'nın artan çevre duyarlılığı ve sürdürülebilirlik politikaları çerçevesinde, ihracatçı firmalarımızın çevre dostu üretim ve karbon ayak izi düşük ürünler sunmaları rekabet avantajı sağlayacaktır. Teknik düzenlemeler çerçevesinde CE belgesinin yanı sıra "Norme Française" belgesi alınması özellikle yapı malzemeleri ve gıda dışı sektörlerde pazara giriş açısından kritik önem taşımaktadır. Organik sertifikalı ürünler ve çevre dostu üretim süreçleri benimseyen firmalar için Yeşil Mutabakat uyumluluğu büyük bir fırsat sunmaktadır. AB Yeşil Mutabakatı kapsamında yürürlüğe giren Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM) ve ürün bazlı çevresel izlenebilirlik uygulamaları (dijital ürün pasaportu), Türk ihracatçıları açısından hem maliyet hem de rekabetçilik boyutunda belirleyici olacaktır.

Son dönemde yaşanan küresel değişimler, Fransa pazarında belirli sektörlerde Türkiye için büyük fırsatlar yaratmıştır.

Otomotiv ve yedek parça sektöründe, Fransa'daki elektrikli araç dönüşümünün hızlanması yedek parça tedariki açısından önemli bir fırsat doğururken, sanayi yatırımları makine ve teçhizat ihracatında önemli bir artış potansiyeli oluşturmaktadır.

Fransa'daki konut yenileme projeleri ve sürdürülebilir inşaat uygulamaları yapı malzemeleri sektöründe büyük bir talep yaratmıştır.

Yüksek kaliteli, sürdürülebilir ve tasarım odaklı ürünlere olan ilginin artması Türk tekstil ve hazır giyim sektörüne avantaj sağlamaktadır.

Ayrıca, sağlık turizmi, dijital sağlık hizmetleri ve yapay zekâ destekli medikal çözümler Fransa'da hızla büyüyen sektörler arasındadır.

Tedarik zinciri dönüşümü kapsamında Avrupa'nın Çin'e bağımlılığını azaltma politikası Türkiye'yi avantajlı bir tedarikçi konumuna getirirken, Fransa'daki yüksek enerji maliyetleri cam, çelik, alüminyum gibi enerji yoğun sektörlerde Türkiye için fırsatlar doğurmaktadır.

AB'nin karbon ayak izi politikaları, Türkiye'nin çevre dostu ve doğal ham maddeli üretimini ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin coğrafi yakınlığı ve güçlü lojistik altyapısı, Avrupa pazarına hızlı ve esnek tedarik sağlayarak rekabet gücünü artırmaktadır.

Türk firmalarının Fransa'da distribütörlük anlaşmaları yaparak doğrudan satış kanalları oluşturması ve yerel iş birlikleri geliştirmesi, satın alma ofisleri ve büyük perakende zincirler üzerinden ilerlemesi birçok sektörde pazara giriş sürecini hızlandıracaktır.

Türkiye'nin Fransa pazarındaki etkinliğini artırması için stratejik planlama, uzun vadeli yatırım ve pazara giriş yöntemlerinin doğru belirlenmesi gerekmektedir. Özellikle dijital pazarlama, e-ticaret entegrasyonu, sürdürülebilirlik sertifikaları ve fuar katılımı gibi alanlara odaklanılarak, Türkiye'nin Fransa'daki ihracat hacminin artırılması mümkündür.

Firmalarımızın, pazara giriş süreçlerini profesyonel destek alarak yürütmeleri, iş bağlantılarını güçlendirmek adına kritik bir adımdır. Ticaret Bakanlığımızın mal ve hizmet ihracatı ile e-ticaret alanında sağladığı devlet yardımları, özellikle pazara giriş, markalaşma ve lojistik alanlarında sunduğu finansal katkılar sayesinde Fransa gibi rekabetçi pazarlarda Türk firmalar için önemli bir maliyet avantajı yaratmaktadır. (Ayrıntılı bilgi için: www.kolaydestek.gov.tr) Fransa'nın yüksek kaliteli, ileri teknolojiye sahip, çevre dostu ve etik üretim süreçlerine önem veren ürünlere yönelmesi nedeniyle, Türk firmalarının bu kriterleri göz önünde bulundurması pazardaki başarılarını pekiştirecektir.

Diğer taraftan, Fransa pazarında yüksek iş gücü maliyetleri, ağır işleyen bürokratik sistem, uzun sertifikasyon süreçleri ve belirli sektörlerde korumacı politikalar ihracatçılar açısından dikkat edilmesi gereken başlıca risklerdir.

Son olarak, Fransız iş kültüründe toplantı ve iş planlamalarının aylar öncesinden yapıldığı dikkate alınmalı, iş görüşmelerinin Noel tatili (Aralık ortası-Ocak başı) ve yaz tatili (Ağustos ayı) başta olmak üzere resmi tatil dönemlerine denk getirilmemesi sağlanmalıdır. Fransa'da dil engeli önemli bir faktör olup, ihracatçılarımızın Fransızca tanıtım materyalleri hazırlaması ve ihtiyaç halinde iş görüşmelerinde profesyonel tercüman desteği alması faydalı olacaktır.

Para Kullanımı

Fransa Merkez Bankası verilerine göre, en yaygın ödeme yöntemi yaklaşık %60'lık bir kullanım oranıyla kartlı ödemelerdir. Diğer tercih edilen ödeme yöntemleri arasında virman, otomatik ödeme, çek ve çeşitli elektronik ödeme sistemleri bulunmaktadır. Fransa'da temassız ödeme kartlarının bilinirliği ve kullanımının yaygınlığından yararlanmak amacıyla toplu ulaşım sistemlerine temassız ödeme yöntemleri entegre edilmektedir. Haziran 2024'te yapılan bir düzenlemeyle, Fransa'da 50 avronun üzerindeki temassız kart ödemelerine PIN kodu girilerek izin verilmeye başlanmıştır. 2010'lu yılların başında her üç alışverişten birinde nakit kullanılırken günümüzde sadece beş alışverişten birinde nakit kullanılan Fransa'da, Almanya

ve İtalya'ya kıyasla daha yüksek oranda banka kartı ile ödeme yapılmaktadır⁵³. Fransa'daki ödeme yöntemleri, limitler ve tüketici haklarına ilişkin detaylı bilgiye (<https://www.europe-consommateurs.eu/en/index.html>) adresinden ulaşılabilmektedir.

Avrupa Birliği genelinde olduğu gibi Fransa'da da anlık ödeme sistemleri (SEPA Instant Credit Transfer) yaygınlaşmakta ve bankadan bankaya saniyeler içinde ödeme yapılmasının mümkün kılınmasıyla özellikle e-ticaret ve B2B işlemlerde kartlı ödeme sistemlerine alternatif oluşturmakta ve finansal altyapıyı dönüştürmektedir.

Öte yandan, Fransız mevzuatına göre, kripto para birimlerinin belirgin bir yasal statüsü bulunmamakta olup, resmi finansal araçlar arasında tanımlanmamaktadır. Kripto para kullanıcıları, bu varlıklara yatırım yapmanın yüksek risk taşıdığı ve dolandırıcılık vakalarının yaygın olduğu konusunda uyarılmaktadır. ⁵⁴ Fransa'da kripto para dağıtan platformlar, Autorité des Marchés Financiers (<https://www.amf-france.org/fr>) tarafından denetlenmektedir. 2019 tarihli Pacte Yasası ile Fransa, hem kripto varlık ihracatçıları hem de dijital varlık hizmet sağlayıcılarını (DASP'ler) düzenleyen bir yasal çerçeve oluşturmuştur. Kripto varlıkların kötüye kullanımını önlemek ve yatırımcıları korumak amacıyla AB, Kripto Varlıklarda Piyasalar (MICA) yönetmeliğini yürürlüğe koymuştur. 30 Aralık 2024 itibarıyla yürürlüğe giren MICA yönetmeliği, Fransa da dahil olmak üzere tüm AB üyesi ülkelerde mevcut ulusal düzenlemelerin yerini almıştır. Fransa, MiCA'ya uyum sağlamak amacıyla 2025 yılında geçiş sürecine ilişkin ilave düzenlemeler kabul etmiştir⁵⁵.

Diğer taraftan, BNP Paribas ve BPCE bankaları, Estreem adında bir ortak girişim kurarak, ödeme işleme sektöründe güçlerini birleştirmiştir. Bu girişim, yıllık yaklaşık 17 milyar işlemi yöneterek Fransa'daki kart ödeme hacminin önemli bir kısmını işlemeyi ve Avrupa'nın önde gelen ödeme işlemcilerinden biri olmayı hedeflemektedir⁵⁶.

Diğer taraftan, Avrupa Ödemeler Girişimi (EPI), 2024 yılında piyasaya sürdüğü Wero adlı dijital cüzdan ile Visa ve Mastercard gibi küresel oyunculara Avrupa'da alternatif oluşturmayı hedeflenmektedir. Wero, Fransa'da 35 milyon kayıtlı kullanıcıya sahip olan ve 2025'in başlarında hizmetine son verilen yerel ödeme çözümü Paylib'in yerini almıştır. Platforma, EPI'ye bağlı üye bankaların uygulamaları ve mobil uygulamalar aracılığıyla erişilebilmektedir. Kullanıcılar, mobil cihazlarını güvenli bir şekilde doğrulayabilir ve Wero uygulamasında banka hesaplarını bağlayarak ödeme yapabilirler. Şu anda platform, telefon numaraları, uygulama tarafından oluşturulan QR kodları veya e-posta adresleri kullanılarak 10 saniye içinde tamamlanabilen P2P para transferlerini desteklemektedir. Çevrim içi ve POS ödemeleri dahil olmak üzere ek özelliklerin 2026 yılı sonuna kadar hayata geçirilmesi beklenmektedir. Dijital cüzdanların yanı sıra mobil ödeme uygulamaları ve "şimdi al sonra öde" (BNPL) çözümleri özellikle genç kullanıcılar arasında yaygınlaşırken, Fransa'da çevrim içi ödeme oranının Avrupa ortalamasının üzerine çıkması, e-ticaret altyapısının önemini artırmaktadır.

⁵³ <https://www.europe1.fr/economie/exclu-europe-1-les-francais-champions-deurope-de-la-carte-bancaire-le-sans-contact-et-le-pay-by-phone-en-progression-4218537>

⁵⁴ <https://www.economie.gouv.fr/particuliers/cryptomonnaies-cryptoactifs>

⁵⁵ <https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica>

⁵⁶ <https://www.reuters.com/business/finance/bnp-paribas-bpce-join-forces-payment-processing-2025-02-13>

Önümüzdeki dönemde Avrupa Merkez Bankası tarafından geliştirilmekte olan dijital avro projesi de ödeme sistemlerinde yapısal bir dönüşüm yaratma potansiyeline sahiptir. Bu gelişmeler, Fransa pazarına girmek isteyen firmaların yalnızca geleneksel ödeme yöntemlerine değil, aynı zamanda dijital, hızlı ve entegre ödeme çözümlerine uyum sağlamalarını zorunlu kılmaktadır.

Öte yandan, Fransa'ya girişte 10.000 avroya kadar nakde izin verilmektedir. (Nakit paranın yanı sıra çek, ön ödemeli kart vb. diğer değerli varlıklar da dahil) Bu tutarın üzerinde bir meblağ söz konusu olduğunda, bu değerli varlıkların gümrükte beyan edilmesi gerekmektedir. Çevrimiçi olarak, nakit paranın taşınacağı tarihten en erken 30 gün önce ve en geç seyahat gününde sınırı geçmeden önce veya kağıt form (ve 1bis Déclaration d'argent liquide UE-Feuille supplémentaire) ile Fransız topraklarına giriş veya çıkış sırasında gümrük servisine beyanda bulunulması elzemdir.

(<https://www.service-public.gouv.fr/particuliers/vosdroits/R54704>)

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Fransa'ya giriş yapacak AB vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterli olacaktır. Diğer ülke vatandaşlarının ise yasal geçerliliğe sahip bir pasaport ve Fransa Büyükelçiliği veya Konsolosluklarından alınmış geçici giriş ya da oturma vizeleri gerekmektedir. Vize uygulaması olmayan ülkelerin vatandaşları, 90 günü aşmamak ve çalışmamak şartıyla Fransa'ya geçici giriş yapma hakkına sahiptir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği tarafından Schengen Bölgesi'ne kısa süreli bir seyahat (herhangi bir 180 günlük dönemde en fazla 90 gün) için seyahat etmenize izin verilip verilmediğini belirleyen bir seyahat öncesi değerlendirme sistemi olan ETIAS (Avrupa Seyahat Bilgi ve İzin Sistemi), vize muafiyeti olan ülkelerin vatandaşlarının turizm, iş toplantıları, aile ziyaretleri, tıbbi tedavi gibi kısa süreli konaklamaları veya hatta sadece transit geçişlerinde, katılımcı Avrupa ülkelerinden herhangi birine uçak, tren veya gemi ile seyahat etmeden önce çevrimiçi başvuru formunu doldurmalarını gerektirmektedir. 2026 son çeyreğinde uygulamaya konması beklenen ETIAS'ın öncesinde ise bu sistemle entegre çalışması planlanan Avrupa Birliği dijital sınır yönetimi platformu olan Giriş/Çıkış Sistemi (EES-Entry/Exit System), Schengen Bölgesi'nin dış sınırlarından geçen AB vatandaşı olmayan kişilerin giriş, çıkış ve giriş reddi işlemlerini kaydetmek üzere tasarlanmış bir takip sistemidir. 10 Nisan 2026 tarihinden itibaren tam olarak yürürlüğe konacak olan uygulama kapsamında manuel pasaport damgalama işleminin yerine biyometrik ve elektronik doğrulama yöntemlerini getirerek güvenliği artırmak, sınır geçişlerini kolaylaştırmak ve izin verilen kalış sürelerini daha iyi takip etmek amaçlanmaktadır.

Fransa'ya iş amaçlı veya uzun süreli giriş yapmayı planlayan kişiler için vize ve oturma izinlerine dair bilgilere, 4.4. bölümünde (Vize, Çalışma İzinleri, Geçici Çalışma Vizesi, Başvuru Merci) yer verilmektedir.

Konuya ilişkin ek bilgilere, T.C. Dışişleri Bakanlığı (<https://www.konsolosluk.gov.tr>) ve Fransa'nın Ankara Büyükelçiliği'nden de (<https://tr.ambafrance.org/Vize-basvurulari-3781>) erişilebilmektedir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

- 01.01.2026 Perşembe Yeni Yıl Tatili
- 06.04.2026 Pazartesi Fransa'da Dini Tatil (Paskalya)
- 01.05.2026 Cuma İşçi Bayramı
- 08.05.2026 Cuma II. Dünya Savaşı Zafer Günü
- 14.05.2026 Perşembe Fransa'da Dini Tatil ("Ascension")
- 25.05.2026 Pazartesi Dini Bayram ("Pentecote")
- 14.07.2026 Salı Fransız Milli Bayramı
- 15.08.2026 Cumartesi Fransa'da Dini Tatil ("Assomption")
- 01.11.2026 Pazar Fransa'da Dini Tatil ("Toussaint")
- 11.11.2026 Çarşamba I. Dünya Savaşı Ateşkes Yıldönümü
- 25.12.2026 Cuma Fransa'da Dini Tatil (Noel)

Bankalar ve resmi kuruluşlar; pazartesi-cuma genellikle 9.00 – 17.00 arası çalışmaktadır. Ancak bazı bankalar cumartesi hizmet verdiği için pazartesi günleri kapalı olabilmektedir.

Öte yandan büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması bulunmamasıyla birlikte pazar günleri yalnızca bazı marketler öğle saatine kadar faaliyet göstermektedir.

Yerel Saat

Fransa Orta Avrupa zaman dilimindedir. Yaz ve kış saati uygulamasının olduğu Fransa ile ülkemiz arasındaki zaman farkı kış saati uygulaması sırasında -2 saat, yaz saati uygulamasında -1 saat olmaktadır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Fransa’da şirket kurma işlemleri son yıllarda önemli ölçüde basitleştirilmiş olup, gerekli tüm prosedürler elektronik ortamda gerçekleştirilebilmektedir. 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren, faaliyetin oluşturulması, değiştirilmesi ve durdurulmasına ilişkin süreçler tek bir çevrimiçi sistem (Guichet unique) üzerinden yürütülmektedir. Bu kapsamda işlemler, (<https://entreprendre.service-public.fr/vosdroits/R61572>) adresi üzerinden yönlendirilmekte olup, fiilen (<https://formalites.entreprises.gouv.fr>) platformu üzerinden tamamlanmaktadır. Söz konusu işlemler firma sahibi tarafından doğrudan ya da vekalet verilmiş bir avukat, ortak veya çalışan aracılığıyla gerçekleştirilebilmektedir.

İş kurma formalitelerinin maliyeti, işin türüne ve faaliyetin niteliğine göre farklılık göstermektedir. Zorunlu prosedürlerin (kayıt, yasal bildirimler, özellikle ana sözleşmenin hazırlanması) yanı sıra ticari marka tescili, ticari kira sözleşmesinin imzalanması gibi ek maliyetler de dikkate alınmalıdır. Şirketin veya temsilciliğinin ticaret siciline kaydolma süresi 5 ila 6 iş günü sürmektedir. Şirket kuruluşunun son aşamalarından biri, kuruluş ilanının yasal ilan yayımlamaya yetkili platformlarda (JAL veya SHAL) yayımlanmasıdır.

Söz konusu işlemler sonucunda “Ticaret Sicil Kayıt Numaraları” olan SIREN’e (gerçek veya tüzel bir kişinin ticaret sicilindeki kayıt numarası-benzersiz kimlik numarası) veya SIRET’e (firmanın belli bir adresinin kayıt numarası-şirketin her birimi ve şubesi için tanımlanan numara) sahip olan şirket, faaliyetlerine başlayabilmektedir. Şirketlerin faaliyet gösterdiği her şube için de ayrı bir SIRET numarası olması gerekmektedir.

Şirket Kurma Prosedürü

Başvuru Mercii ve İstenen Belgeler

Fransa’da iş kurmak isteyen bir girişimcinin yapması gereken ilk iş yasal statüsünü seçmesidir. Yasal statü olarak şahıs şirketi veya kurumsal şirket statüleri seçilebilmektedir. Bu seçim, beyan formaliteleri, kişisel yasal statüsü ve aynı zamanda vergi, idari veya sosyal konularda belirleyicidir.

En fazla tercih edilen şirket tiplerine ilişkin bilgi aşağıda sunulmakta olup, ilave bilgi (<https://entreprendre.service-public.fr/vosdroits/F32886>) elektronik adresinden temin edilebilmektedir.

Şirket Tipi	Özellikleri	Kim Kurabilir ?
Halka Açık Limited Şirket (SA)	Sermaye şirketi En az 2 ortak, hissedarların katılımı şirkete yatırdıkları sermayeye dayanmaktadır. Şirket, başkanı ve icra kurulu başkanı (CEO) olan bir yönetim kurulu veya yönetim kurulu olan bir denetim kurulu tarafından yönetilebilir.	Zanaatkar, tüccar, sanayici

Basitleştirilmiş Anonim Şirket (SAS)	Ortakların her birinin (en az 2, en fazla olmaksızın) şirketin borçlarından yalnızca kişisel katkıları kadar sorumlu olduğu şirket. Asgari sermaye yoktur.	Zanaatkar, tüccar, sanayici, serbest meslek (ancak hukuk, yargı veya sağlık meslekleri değil)
Limited Şirket (SARL)	Her ortağın (2 ila 100 arasında) prensip olarak şirketin borçlarından sadece kişisel katkıları kadar sorumlu olduğu şirket. Asgari sermaye yoktur.	Zanaatkar, tüccar, sanayici, serbest meslek (ancak eczacılar hariç olmak üzere hukuk, yargı veya sağlık meslekleri değil)
Tek kişilik Limited Şirket (EURL)	Tek bir hissedardan oluşan şirket. Şirketin borçlarından yalnızca kişisel katkıları ölçüsünde sorumludur. Asgari sermaye yoktur.	Zanaatkar, tüccar, sanayici, serbest meslek (ancak eczacılar hariç olmak üzere hukuk, yargı veya sağlık meslekleri değil)

Fransa’da şirket kurulumuna ilişkin bazı kavramlar aşağıda tanımlanmaktadır;

Sermaye Yatırımı: Şirketin sermayesi, şirketin hissedarları veya ortakları tarafından yapılan nakit katkılardan oluşur. Şerefiye, binalar, markalar gibi şirkete ait varlıkların değeri de dikkate alınır.

Ana Sözleşme: İş kurulurken atılması gereken en önemli adımlardan biri ana sözleşmenin hazırlanmasıdır. Bunlar şirketin tüm sosyal, vergi ve yasal kurallarıdır. Bu adım, sermaye miktarının belirlenmesi ile sermayenin yatırılması arasında gerçekleşir. Ana sözleşme imzalandığında şirket kurulmuş olur.

İntifa: Ticaret ve Şirketler Siciline kayıtlı olan her şirket, borsada işlem gören şirketler hariç olmak üzere, intifa hakkı sahipleri beyanı yapmak zorundadır. DBE, şirketi hangi gerçek kişinin kontrol ettiğini belirlemeyi mümkün kılar. İntifa hakkı sahibi, şirketin sermayesinin %25'inden fazlasını veya oy haklarının %25'inden fazlasını elinde bulunduran kişidir.

İlan zorunluluğu: Tescilden önce, şirketin kuruluş bildirimini yayımlanmalıdır. Bu ilan, yasal bildirimleri almaya yetkili bir ortamda (SHAL- yasal tebligatları almaya yetkili organ-support habilité à recevoir des annonces légales veya JAL- resmi ilan gazeteleri-journaux d’annonces légales) yapılmalıdır. İlan maliyeti, oluşturulan şirketin türüne bağlıdır. SHAL tarafından verilen bir ilan sertifikası talep edilmeli ve ardından bu kayıt sırasında CFE’ye (centres de formalités des entreprises-ticari formaliteler gişesi) gönderilmelidir. (<https://entreprendre.service-public.fr/vosdroits/F35957>)

İrtibat Bürosu Kuruluşu

Fransa’da irtibat büroları için ticaret sicil kayıt zorunluluğu bulunmamakla beraber; kuruluşu müteakip ana şirketin ticaret sicili, ana sözleşmesi, irtibat bürosunun kuruluşuna ilişkin karar ve temsilcinin kimliğini tevsik edici belgelerle birlikte, bulunulan yerin Ticaret Odası’nda bulunan CFE’ye bildirim yapması ve vergi numarası SIREN ve SIRET alınması gerekmektedir. Ancak son yıllarda CFE sistemi büyük ölçüde “guichet unique” platformuna entegre edilmiş ve bağımsız rolü fiilen sona ermiştir.

İrtibat bürosu açılışı işlemleri, atanacak yerel temsilci tarafından gerçekleştirilmelidir. Yerel temsilcinin Fransa'da ikamet izni sahibi bir kişi olması gerekmektedir. Ticaret siciline kayıtlı olmayan büroların çalıştıracakları elemanların sosyal güvenlik primleriyle ilgili işlemlerinin URRSAF'ın (Sosyal Güvenlik ve Aile Yardımları Katkılarının Toplanması Birliği-Union de Recouvrement des cotisations de Sécurité Sociale et d'Allocations Familiales) Bas-Rhin şubesi üzerinden yapılması gerekmektedir. Ticari faaliyette bulunmayacağı için kurumlar vergisi ve KDV mükellefi olmayan ancak belediye vergilerine tabi olan büronun son olarak "Şirketler Vergi Dairesi" ne kayıt ettirilmesi zorunludur.

Son yıllarda sosyal güvenlik ve bildirim süreçleri tamamen dijitalleşmiş olup, ilgili işlemler çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Şube Kuruluşu

Şube açılışı; bulunulan yerin ticaret siciline kayıt zorunluluğu gerektirmekte olup aşağıdaki listede bulunan evraklar onaylı ve Fransızcaya tercüme edilmiş olarak iki suret hazırlanarak online sistem (guichet unique) üzerinden başvuru yapılması gerekmektedir.

Başvurular ilgili Ticaret Mahkemesi tarafından tescil edilmekte olup, istenen belgeler aşağıdadır:

- Ana şirketin ticaret sicili belgesi ve ana sözleşmesi,
- Yerel mevzuata uygun olarak hazırlanmış şube ana sözleşmesi,
- Şube kuruluşuna ilişkin başvuru formu,
- Fransa'daki şube tarafından yürütülecek faaliyetlere ilişkin (varsa) kalifikasyon ve onaylar
- Faaliyetin yürütüleceği mekâna ilişkin mülkiyet ya da kullanım hakkı belgeleri
- Fransa'daki şube temsilcisinin yetki belgesi

Şube ana şirketle aynı ismi taşımakla mükelleftir. Ana şirket Fransa'da birden fazla şube de açabilmektedir.

Şube temsilcisinin Fransa'da daimi ikamet izni sahibi olmaması halinde mezkûr şahıs, ikamet belgesi almak ve "hüküm giymemiş olduğuna ilişkin bildirimde bulunmak" yükümlülüğünü taşımaktadır.

Fransa'da kurulan ülkemiz menşeli şirketler, Fransa'daki kazançları üzerinden vergilendirilmektedir. Fransa'da geçerli mevzuata göre ana şirket yıllık mali raporlarında şubeye ilişkin hesapları da göstermelidir. Bağlı buldukları şirketten bağımsız şahsiyetleri bulunmasa da Fransa'da açılan şubeler kendi belge ve defterlerini tutmakla mükelleftir.

Fransa'daki şubenin yöneticisi ana şirkete karşı sorumludur. Genelde "expat" statüsündeki bu kişi ana şirketin bulunduğu ülkenin çalışma mevzuatına tabidir. Şubenin çalışanları ise Fransa İş Hukuku çerçevesinde istihdam edilmektedir.

Firma Sorgulama

Fransa ile ticari faaliyette bulunacak firmaların, faaliyet öncesi Fransa'daki firma ve firma yetkilisini doğrulaması önemlidir.

Fransa'da her şirketin SIREN (şirketin benzersiz kimlik numarası) ve SIRET (şirketin her birimi ve şubesi için tanımlanan kayıt numarası) numaraları bulunmaktadır. Açık kaynaklardan şirketlerin SIREN ve SIRET numaraları kullanılarak sorgulama yapılması mümkündür.

Söz konusu kaynaklar ücretsiz olarak şirketin halihazırda aktif ya da pasif olduğu, şirket yöneticilerinin kimler olduğu, şirket adresinin neresi olduğu, şirketin sermaye yapısı gibi hususları içeren kısıtlı bilgileri ücretsiz bir şekilde paylaşmaktadır. Aynı kaynaklardan şirketlerin geçmiş dönem bilançolarına erişmek de mümkündür. Şirketlere ilişkin Kbis (bir ticari şirketin Ticaret ve Şirketler Siciline –RCS- kaydını onaylayan belge), Statu (şirket ana sözleşmesi) gibi detaylı belgelere söz konusu kaynaklardan ücret ödeyerek erişmek de mümkündür.

Kurulu şirketlere ilişkin bilgi alabilmek ve şirket kuruluşuna dair prosedürler hakkında daha detaylı bilgiye ulaşabilmek amacıyla başvurulabilecek bazı internet adresleri aşağıda sunulmaktadır:

[\(https://annuaire-entreprises.data.gouv.fr/\)](https://annuaire-entreprises.data.gouv.fr/)

[\(https://www.infogreffe.fr/\)](https://www.infogreffe.fr/)

[\(https://www.pappers.fr/\)](https://www.pappers.fr/)

[\(https://www.societe.com/\)](https://www.societe.com/)

[\(https://entreprises.lefigaro.fr/\)](https://entreprises.lefigaro.fr/)

[\(https://www.legalstart.fr/\)](https://www.legalstart.fr/)

Sigorta

Fransız sosyal güvenlik sistemi (La Sécurité Sociale) 5'e ayrılmıştır:

- Ulusal Sağlık Sigortası Fonu (CNAM) tarafından yönetilen sağlık, annelik, babalık, sakatlık ve ölüm şubesi;
- Ulusal Sağlık Sigortası Fonu (CNAM) tarafından yönetilen iş kazaları ve meslek hastalıkları şubesi;
- Ulusal yaşlılık sigortası fonu (CNAV) tarafından yönetilen yaşlılık şubesi;
- Ulusal aile yardımı fonu (CNAF) tarafından yönetilen aile şubesi; Sosyal Güvenlik Kurumları Merkez Ajansı (ACOSS) tarafından yönetilen, katkı ve tahsilat şubesi. Bu şubenin altında ayrıca, işveren katkı paylarını ve sosyal güvenlik katkı paylarını toplayan URSSAF yer almaktadır.

Fransız sosyal güvenlik sistemine ilişkin temel bilgiye aşağıda paylaşılan internet sayfası aracılığıyla ulaşılması mümkündür:

[\(https://www.welcometofrance.com/fiche/fiche-synthese-le-systeme-de-securite-sociale-francais\)](https://www.welcometofrance.com/fiche/fiche-synthese-le-systeme-de-securite-sociale-francais)

Fransa'da çalışanlar ve aileleri, birçok avantajı olan Fransız sosyal koruma sisteminden yararlanmaktadır.

Bu hizmetler aşağıda sıralanmaktadır:

- Sağlık, analık, babalık, maluliyet ve ölüm sigortası;
- İş kazası ve meslek hastalığı sigortası;
- Emeklilik sigortası;
- Aile yardımları;
- İşsizlik sigortası.

Fransa'da çalışma hayatı ve sosyal güvenlik ile ilgili detaylı bilginin, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Fransa Temsilciliklerinden temin edilmesi mümkündür.

Temsilciliklere ilişkin bilgilere aşağıdaki internet adreslerinden ulaşılması mümkündür:

(csqb.gov.tr/iletisim/yurt-disi-teskilati/) Sosyal güvenlik işlemleri ve başvurular da büyük ölçüde dijital platformlar üzerinden yürütülmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

Fransa'da halihazırda faaliyet gösteren yaklaşık 480–500 kredi kuruluşu (banka ve benzeri finansal kurum) ve 36.000 civarında şube bulunmaktadır. Fransız Merkez Bankası (Banque de France) ülkenin para sistemini kontrol etmekte ve düzenlemektedir. Bu kapsamda, para ve kredi politikasını uygulamakla, para arzını kontrol etmekle, faiz oranlarını belirlemekle yükümlüdür.

Fransa'nın önde gelen bankaları arasında Société Générale, Crédit Agricole, BNP Paribas, HSBC, Crédit Mutuel, Caisse d'Épargne, Crédit du Nord, Banque Populaire, LCL, La Banque Postale, BPCE, AXA Banque yer almaktadır. Bununla birlikte son yıllarda dijital bankacılık ve fintech çözümleri de yaygınlaşmış olup, özellikle yeni kurulan şirketler geleneksel bankalara alternatif olarak Qonto, Shine ve Revolut gibi dijital finans platformlarını tercih edebilmektedir.

Tüm bankaların üye olduğu Fransız Bankacılık Federasyonu rakamlarına göre Fransızların %99'unun banka hesabı bulunmaktadır. Nitekim ülkedeki birçok bürokratik işlemin kişinin banka hesabı olmaksızın yürütülmesi imkânsızdır.

Bununla birlikte, Fransa pazarına yeni giriş yapan firmaların en çok sorun yaşadığı alanlardan biri banka hesabı açılmasıdır. Özellikle kara para aklama ile mücadele (KYC/AML) kurallarının sıkı uygulanması nedeniyle, yabancı sermayeli şirketler için banka hesabı açılış süreçleri zaman alabilmekte ve detaylı incelemelere tabi tutulmaktadır. Firmalarımızın banka hesabı açma ve bankacılık işlemlerinin uzun süreceğini göz önüne alması önem arz etmektedir.

Vizeler

AB üyesi devletlerin vatandaşları, AB üyesi diğer devletlerden, Avrupa Ekonomik Bölgesinden veya İsviçre'den gelen ve Avrupa Topluluğu rejimine tabi olan vatandaşlar için çalışanlar ya da serbest meslek sahipleri için çalışma izni gerekmemektedir. Bu kişiler, Fransız vatandaşları ile aynı işçilik haklarına sahiptir. Bu gruba giren yabancılar ve onların bazı aile üyeleri Fransa'da da ikamet kartı olmadan ikamet edebilmektedir. Gereken tek şey geçerli bir kimlik kartı ya da pasaporttur. Topluluk sisteminde yer alan diğer yabancı vatandaşların ikamet kartı edinmesi

gerekmektedir. Öte yandan bazı sektörlerde (inşaat, sağlık, gastronomi vb.) “iş gücü açığı bulunan meslekler” kapsamında çalışma izni süreçleri kolaylaştırılmıştır.

Türk Vatandaşları için Seyahat Vizesi

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, Fransa’ya yapacakları seyahatlerinde vizeden muafır.

Türk Yatırımcıların Vize, Çalışma ve Oturma İzni Temini

Çalışma ve oturma izinlerinin verilmesinde Fransa sıkı kurallar uygulayan ülkeler arasında yer almaktadır. Fransız temsilciliklerinde yaşanan yoğunluk nedeniyle seyahatlerin erken planlanması önem arz etmekte ve vize müracaatına tüm destekleyici belgeler ilave edilerek gidilmesi önerilmektedir. Firmalarımızın bankacılık sorunlarıyla birlikte en çok sorun yaşadığı diğer konu vize teminidir.

Çalışma izni hakkı, çalıştırılmak istenen işe yönelik istihdamın Fransa’da çalışma iznine sahip kişilerden karşılanamaması durumunda doğabilmektedir (örneğin; Türk restoranında aşçı, önemli bir firmada yönetici gibi). Başka bir deyişle münhal işe nitelikleri uyan ve iş başvurusunda bulunan Fransa’da çalışma iznine sahip kişilere öncelik tanınmaktadır. Fransa’da çalışma iznine sahip ve nitelikleri açık pozisyona uyan kişiler içerisinden ihtiyaç karşılanamıyorsa ülkemizden işçi getirme şansı doğabilmektedir. Ayrıca, çalışma izni ile oturma izni birbirine bağlı işlemler olup belli süreleri kapsamaktadır. (AEA üyesi ülkeler ve İsviçre vatandaşlarının çalışma iznine ihtiyacı bulunmamaktadır.)

Eğer Türkiye’deki şirket üzerinden başvuru yapılmak istenirse ülkemizdeki işverenin (<https://www.sipsi.travail.gouv.fr/auth/login>) adresindeki beyan belgesini öncelikle doldurması, ardından Fransa’daki ortak/işveren tarafından (<https://administration-etrangers-en-france.interieur.gouv.fr/particuliers/#/>) adresinden online çalışma izni başvurusu yapılması gerekmektedir. Bu işlemlerin yanı sıra buldukları şehirdeki sosyal güvenlik kurumu şubesinden bir yazı alınmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Son yıllarda Fransa’nın göç politikalarında genel bir sıkılaşıma eğilimi gözlenmekle birlikte, yüksek nitelikli iş gücü, yatırımcılar ve teknoloji ve inovasyon odaklı girişimciler için Fransa Hükümeti tarafından sunulan “French Tech Visa” programı kapsamında, start-up kurucuları için hızlandırılmış çalışma ve oturma izni süreçleri uygulanmaktadır. Bu program, girişimcilerin Fransa’da şirket kurmalarını ve projelerini hızlı şekilde başlatmalarını kolaylaştırmaktadır.

Fransa’da 2016 yılında yürürlüğe giren “yetenek pasaportu” (passeport talent) kapsamında Fransa veya vatandaşı olunan ülkenin ekonomisine sürdürülebilir katkıda bulunma potansiyeli olan nitelikli meslek sahiplerine, aileleriyle birlikte ilk etapta 4 yıl, daha sonra yenilenebilir nitelikte çalışma ve oturma izni verilebilmektedir. Bu kapsamda, yatırım yapacak ve 300 bin avro üzerinde proje sunan girişimciler ile bilim adamı, araştırmacı, sanatçı, müzisyen, sporcu, yazar gibi özelliği olan meslek sahiplerine istisnai uygulama yapılabilmektedir. (Fransa’da genellikle oturma izni ile çalışma izni bir arada verilmekte olup, bu duruma istisna, uzun süreli

turistik vize alanlar ile yalnızca senede tam zamanlı 6 ay veya tüm sene yarı zamanlı 12 aya tekabül eden sınırlı bir zaman çalışmaya hakları olan öğrenci oturum izinleridir.)

(<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F16922>)

(<https://france-visas.gouv.fr/>)

Kaynak: T.C. Paris Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği